

radaspilnot.org.ua

Національний Диалог

№ 2(6)

лютий 2018

Джерело інформації про національно-культурні об'єднання України

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ГАЗЕТА РАДИ НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ УКРАЇНИ (РНСУ)

Дорогі жінки!

Сердечно вітаю Вас з весняним святом – 8 Березня!

З Жінкою – берегинею роду людського – пов'язане все найсвітліше, що є в нашому житті – весна, щастя, кохання.

Бажаю Вам міцного здоров'я, великого жіночого щастя, добра, любові. Нехай у Вашому домі будуть спокій та добробут, а Ваші серця будуть зігріті теплом та повагою рідних та близьких.

Чоловіча повага до Вас – чарівної половини людства – незмінна.

Будьте завжди красивими, привабливими, усміхненими.

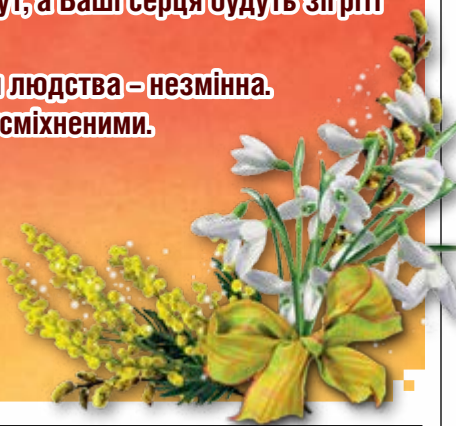
Зі святом Весни Вас!

З повагою

Голова Ради національних спільнот України,

Заслужений діяч культури України

Ашот Аванесян

Розширене засідання Президії Ради національних спільнот України

7 лютого 2018 року відбулося Розширене засідання Президії Ради національних спільнот України під головуванням Ашота Аванесяна.

Цього разу засідання проходило в історичному місці Києва, у залі будинку на вул. Володимирській, 37, де у 1925-1928 роках розташовувались установи Всеукраїнської академії наук (детальніше – на стор. 6). Проїшло 100 років, і зараз ми, їх нащадки, за таким же столом вирішуємо нагальні проблеми сьогодення. У цьому історичному місці нас гостинно приймали сьогоднішні господарі: керівник Центру німецької культури «Відерштраль» Людмила Коваленко-Шнайдер, Голова Ради німців України Володимир Лейсле.

Перед початком засідання господарі провели чудову екскурсію, поділилися здобутками, напрацюваннями, пригостили кавою, чаєм, цукерками. На порядок денний виносилось 16 питань. Серед найважливіших: надання гуманітарної

допомоги в зону АТО, відкриття регіональних представництв Ради, організація передплати інформаційно-аналітичної газети «Національний діалог», створення Підприємницького комітету та Опікунської Ради як дорадчих органів Ради, міжнародна діяльність Ради, відкриття Видавничого центру при Раді, заплановані заходи на лютий – квітень 2018 року, організація дитячого відпочинку дітей членів національних товариств в літній період 2018 року.

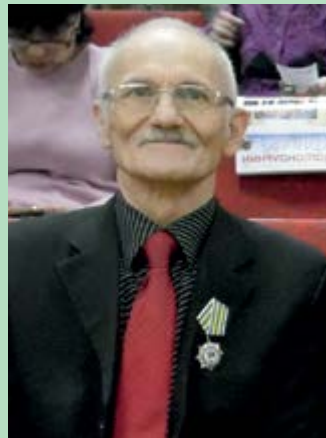
Всі питання, винесені на порядок денний, були розглянуті, запропоновані проекти рішень підтримані всіма членами Президії РНСУ. Дякуємо членам Президії Ради, всім учасникам засідання, всім небайдужим за активну життєву позицію, за пропозиції та доповнення. Вони важливі для нас, для всієї Ради національних спільнот України.

Дякуємо німцям України за теплий прийом, за чудову атмосферу заходу, за допомогу і підтримку. Всі разом ми – сила!

СУЛТАН-МУРАД ДЖАМАЛУТДИНОВИЧ КАЙМАРАЗОВ: «Я люблю справу, якій присвятив 25 років свого життя»

«У мене завжди було загострене почуття справедливості», – зізнається один із фундаторів РНСУ

СУЛТАН-МУРАД ДЖАМАЛУТДИНОВИЧ КАЙМАРАЗОВ народився у 1949 р. в с. Санчі Кайтагського району АР Дагестан. У 1994 році очолив Раду національних товариств Миколаївської області. Завдяки його таланту, енергії й ентузіазму організація стала знаною в області і в Україні, її діяльність отримала визнання громадськості й держави: Рада національних товариств Миколаївської області нагороджена Українським Фондом культури медаллю «За подвижництво в культурі», безліччю дипломів, подяк і грамот від Міністерства культури України, Миколаївської обласної державної адміністрації, міськвиконкому, різних установ і організацій міста й області. У 2001 р. Султан-Мураду Каймаразову присвоєно звання «Заслужений працівник культури України».

Ви стояли біля витоків Ради національних спільнот України, яка в роки заснування мала іншу назву. Що Вам найбільше запам'яталося з того періоду?

– Рада національних спільнот України була започаткована в розпалі національно-культурного руху в Україні. 1989 рік – це той період, коли у всього українського суспільства з'явилися життєві сили для відродження своєї рідної культури і мови. Ініціаторами створення громадського об'єднання були численні представники вже існуючих громадських організацій та об'єднань національних меншин, таких як єврейська, грецька, російська, татарська, караїмська, грузинська, болгарська, молдавська, бурятська, вірменська, німецька, польська, румунська та інші національно-культурні товариства України.

Головними засновниками Ради національних товариств України були заслужений учитель УРСР Ілля Михайлович Левітас, Константин Халтагаров, Алла Потапова, Гаджи Алібеков, Рафаїл Масаутов, Костянтин Халтагаров, Гаджи Алібеков, Мелс Агаджєнєн, Віолетта Хачатурова, Валентина Ермолова, Канафія Хуснутдінов, Генріх Гроут, Лідія Цельсдорф, Ервін Лазаркевіч, Світлана Лі, Ілля Хачік, Емір Валєєв, Рауль Чілачава та інші (нехай не ображаються ті, яких я не можу згадати). Президентом Ради був обраний І. М. Левітас і понад 20 років він переобирався на цей пост. Протягом останніх років, з 2002 року, його заступником і помічником був молодий талановитий українець вірменського походження Ашот Аванєсєн, який відрізнявся від багатьох небагатослівністю, але був дуже організованим. У Раді національностей України була створена дуже згуртована команда. За цей час понад 300 представників національних товариств нашої країни отримали державні нагороди, ордени і медалі за особливі заслуги перед Україною. Наприклад, я в 2001 році отримав звання «Заслужений працівник культури України», у 2015 і 2016 роках за заслуги перед Миколаївською областю та містом Миколаєвом нагороджений спеціальними орденами.

Ви незмінно займаєте активну позицію в діяльності РНСУ. Розкажіть, будь ласка, про те, чим займається Миколаївська організація Ради..

– Рада національних товариств Миколаївської області з'явилася в 1992 році з ініціативи 8-ми національно-культурних товариств та сприяння Миколаївських відділень Українського Фонду культури, Народного Руху України, Миколаївського Пушкінського клубу. Наша громадська організація стала об'єднуючим органом для етнічних громад області. Я очолив Раду з моменту її створення і був головою до 2014 р. З 2015 року Рада отримала новий Статут, за яким її нова назва стала – громадська спілка «Рада національних товариств Миколаївської області». Головою Правління була обрана моя дочка Лоліта Каймаразова, яка працювала у нашій громадській організації з 2000 року, а Головою наглядової ради – Михайло Гольденберг, Голова Миколаївської обласної єврейської спільноти.

Головними завданнями громадської спілки, яка була ініціатором створення і засновником Ради національних товариств України, є сприяння розвитку мови і культури національних меншин області, захист та представництво їхніх прав, методична допомога національно-культурним товариствам, науково-дослідна і просвітницька робота. Місією організації є збереження в суспільстві міжетнічного миру і злагоди.

У Раді працюють 4 фахівці: голова, бухгалтер, методист та історик-краєзнавець (на волонтерських засадах). Свою роботу Рада національностей визначає за такими напрямками: «Освіта: збереження і розвиток рідної мови», «Культура і освіта», «Науково-дослідницька діяльність», «Захист прав національних меншин і збереження миру і злагоди в суспільстві», які реалізуються через відповідні акції, проекти і програми. Втілення в життя всіх заходів і проектів організації стало можливим завдяки фінансовій підтримці Миколаївської обласної державної адміністрації (з 1996 р. здійснюється фінансування штатного розпису Ради, з 2001 р. – окремих заходів організації, а з 2004-го – акцій національно-культурних товариств, що входять до її складу).

Продовження на стор. 2

СУЛТАН-МУРАД ДЖАМАЛУТДИНОВИЧ КАЙМАРАЗОВ: «Я люблю справу, якій присвятив 25 років свого життя»

Продовження. Початок на стор. 1

З 2012 року Рада є основним виконавцем обласної цільової національно-культурної програми «Збереження і розвиток етнічної, культурної та мовної самобутності національних меншин Миколаївської області» на 2014-2018 роки. Основні акції Ради: Всеукраїнський фестиваль національних культур «Дружба», обласний фестиваль слов'янських народів, День рідної мови, організація науково-практичних конференцій, зустрічей із школярами та студентами до Міжнародного дня толерантності, Європейського тижня боротьби з расизмом, відкриття центрів етнічних громад у школах міста та області, «Жива бібліотека», обласна олімпіада з мов етнічних громад і ознайомчі уроки з рідних мов у школах, лекції з історії та культури народів Миколаївщини у вузах, спільні проекти: з Центральною міською бібліотекою ім. М. Л. Кропивницького («Література народів Миколаївщини») та обласною бібліотекою для дітей ім. В. Лягіна («Дружать діти - дружать народи»), конкурс творів до Міжнародного дня рідної мови «Мова кожного народу - неповторна і своя». Займається Рада і видавничою діяльністю: вийшли в світ збірки науково-практичних конференцій, шість випусків альманаху «Мова рідна, слово рідне» за результатами конкурсу творів, науково-популярне видання «Миколаївщина багатонаціональна: з історії етнічних спільнот регіону» (більш ніж на 700 сторінках), над яким співробітники Ради спільно з відомими вченими-краєзнавцями нашого міста працювали кілька років.

Чи прислухається нинішнє керівництво РНСУ до Ваших порад?

– Якщо коментувати роботу Ради національних спільнот України, то скажу відкрито – буду всебічно допомагати і підтримувати роботу цієї команди. Програма роботи Ради дуже насичена і багатогранна! Хочу подякувати Віталію Григорянцу і Різвану Бабаєву за їх величезний внесок у збереження міжетнічного порозуміння в Україні. Ось таких представників ми зобов'язані підтримувати і стояти за них горою. Досить важка ноша у Голови Ради Ашота Аванесяна, але він може впевнено здійснювати благі справи у сфері національного діалогу, адже ми – старше та молоде покоління 134 національностей України – поруч з ним.

На що найголовніше, на Вашу думку, має звертати увагу РНСУ у своїй діяльності?

– З моєї точки зору, головне в роботі Ради – це постійний зв'язок з регіонами через об'єднання в областях, а якщо їх немає, то потрібно їх створювати. Друге –

зобов'язувати державу цілеспрямовано фінансувати програми національних меншин, адже все це передбачено законом України «Про національні меншини в Україні» (ст. 16), і не давати право державним службовцям займатися розподілом коштів, оскільки такими методами вони провокують конфлікти за принципом «розділяй і володарюй». Будь-які програми з розвитку і підтримки етнічних спільнот повинні складатися і затверджуватися громадськими об'єднаннями національних меншин, а не держслужбовцями та установами влади. У Миколаєві ми в цьому переконались на своїй практиці. Третє – це розмежовувати поняття «національні меншини» та культурологічні товариства. У законі України «Про національні меншини в Україні» ст. 3 гласить, що до національних меншин належать не українці за національністю, що є громадянами України. Останнім часом з'являються випадки, коли культурологічні товариства подають себе як національно-культурні спільноти для отримання фінансових субвенцій із джерел, передбачених суто для етнічних меншин.

Хотілося б також підкреслити, що основне завдання Ради національних спільнот України – це зберігати, захищати і розвивати, пропагувати мову і культуру народів України в усьому їх різноманітті та здійснювати їхню інтеграцію в Українську націю. Для цього державні органи на місцях повинні допомагати етнічним громадам, які нарівні з усіма українцями повинні мати культурні центри, школи або приміщення для недільних шкіл, свої телевізійні програми, тобто держава має виконувати свої зобов'язання перед громадянами України, якими є і представники національних меншин.

Якщо реалізуються всеукраїнські програми, такі як фестивалі, форуми, конференції, то їх варто проводити в регіонах, де є найбільш активні об'єднання етнічних громад.

Яке Ваше враження від газети РНСУ «Національний діалог»?

– Не можна нам забувати і про видавничу діяльність. Газета Ради національних спільнот України, яка виходить сьогодні – «Національний діалог» – це дуже важливе інформаційне, інтелектуальне і пізнавальне джерело для всіх громадян України про життя і культуру етнічних груп нашої держави. Уже зараз газета має хорошу популярність у Миколаєві. Вона розповсюджується у вузах, школах, бібліотеках області та міста, національно-культурних товариствах, органах державної влади і місцевого самоврядування, освітніх та культурологічних установах. Всі номери розходяться швидко – значить, наша газета потрібна всім.

Поділіться, будь ласка, з читачами газети секретом своєї життєвої активності.

– У мене завжди було загострене почуття справедливості, і мені завжди подобалося захищати людей. Цьому мене вчив мій батько Джамалутдин Шихвалієвич Каймаразов, який усе своє життя присвятив учительській роботі. Напевно, секрет моєї життєвої активності в тому, що я люблю ту справу, якій присвятив більше ніж 25 років свого життя, і отримую задоволення, коли бачу добрі результати своєї праці.

Шановні читачі газети «Національний діалог»,

Рада національних спільнот України багато років співпрацює з громадськими організаціями України. Зараз, через газету «Національний діалог», ми хочемо сповістити вас про нові Меморандуми та Угоди про співпрацю, які Рада, в особі Голови Ради Ашота Дадікоєвича АВАНЕСЯНА, уклала з громадськими організаціями.

Головна мета укладених Меморандумів – консолідація зусиль, спрямованих на гармонізацію міжетнічних відносин, збереження національної злагоди в суспільстві, утвердження Української нації, її культури і традицій, збереження й розвиток культурної, мовної, етнічної та релігійної самобутності корінних народів та національних меншин України.

• • •

МЕМОРАНДУМ про генеральне соціальне партнерство та співробітництво між громадською організацією «Рада національних спільнот України» та Благодійною організацією «Українська ліга благодійників» (1 лютого 2018 р.) в особі Голови правління Миколи Борисовича ІВАНОВА.

• • •

УГОДА про співробітництво між громадськими організаціями: «Рада національних спільнот України» та військово-цивільна адміністрація м. Мар'їнка та с. Победа в особі керівника Олександра Олександровича ТЕСЛІ.

• • •

УГОДА про співробітництво між громадськими організаціями: «Рада національних спільнот України» та «Асоціація національних меншин Донецької області» в особі Голови Генрика Арутюновича ЯЙЛОЯНА.

• • •

УГОДА про співробітництво між громадськими організаціями: «Рада національних спільнот України» та «Рада національних товариств Вінниччини» в особі Заступника Голови Мерабі НАРСІА.

• • •

ДОГОВІР про співпрацю між громадськими організаціями: «Рада національних спільнот України» та Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І.Ф. Кураса НАН України в особі Директора Олега Олексійовича РАФАЛЬСЬКОГО (детальніше – на стор.4).

Своєчасна медична допомога та чуйне ставлення творить чудеса

ЧЛЕН Громадської Спілки «Київське міське товариство греків імені Костянтина Іпсиланти», історик, дослідник Світлана Миколаївна Мазараті звернулася за допомогою до Голови Ради національних спільнот України Ашота Дадікоєвича Аванесяна. Немолодий уже вік, перенесені хвороби, напружений ритм життя – все це призвело до необхідності термінового медичного лікування. Всі ми знаємо, як важко отримати його своєчасно та скільки коштів на це треба витратити. Голова Ради прийняв та вислухав багаторічного активіста національного руху, якою, безумовно, є Світлана Миколаївна. Вона свого часу була головою національного товариства, головним редактором наукового журналу, неодноразово представляла Україну та нашу організацію на різних міжнародних наукових конференціях і форумах, як в Україні, так і за кордоном. С. Мазараті нагороджена Почесною грамотою Ради національних спільнот України, нагородами та відзнаками Церкви, Італійського та Грецького урядів. Ашот Дадікоєвич особисто зайнявся влаштуванням на лікування ветерана і звернувся до іншого активіста національного руху Вільямса Арутюновича Амаляна, головного лікаря ДЗ «Всеукраїнський клінічний медико-реабілітаційний кардіо-хірургічний центр МОЗ України». Після розміщення у Центрі та відповідного обстеження Світлані Миколаївні була в повному

обсязі надана необхідна медична допомога та проведено відповідний курс лікування. Слід відзначити високий професійний рівень персоналу Центру, чуйне та доброзичливе ставлення до пацієнтів усіх співробітників, які в ньому працюють, починаючи від нашого дорогого та високошановного головного лікаря Вільямса Арутюновича. Домашній затишок, чистота, людяність – все це сприяє максимально швидкому одужанню пацієнтів. І наша Світлана Миколаївна Мазараті сьогодні сповнена сил та енергії для нових здобутків і продовжує роботу над науковою монографією «Греки в Україні: від античності до сучасності». «Київське міське товариство греків» висловлює подяку Голові РНСУ Ашоту Аванесяну за його добре серце, за зусилля, за щоденну турботу про нашу Велику сім'ю, якою є Рада національних спільнот України, за турботу про кожного члена нашої національної спільноти.

Круглий стіл, присвячений Міжнародному дню рідної мови

21 лютого – Міжнародний день рідної мови

РАДА НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ УКРАЇНИ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ АШОТА ДАДІКОЄВИЧА АВАНЕСЯНА 21 ЛЮТОГО 2018 РОКУ В ПРИМІЩЕННІ ІНСТИТУТУ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІМ. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ ОРГАНІЗУВАЛА Й ПРОВЕЛА ЗАХІД У РАМКАХ КРУГЛОГО СТОЛУ, ПРИСВЯЧЕНОГО МІЖНАРОДНОМУ ДНЮ РІДНОЇ МОВИ І ПІДВЕДЕННЮ ПІДСУМКІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ «КВІТНИ, МОВО – ЗІРНИЦЕ СЛОВА». ЦЕ БУЛО СПРАВЖНЄ СВЯТО РІДНОЇ МОВИ!

У роботі Круглого столу взяли участь вельмишановні почесні гості з Міністерства освіти і науки України, Кабінету Міністрів України, Міністерства культури України, Національної академії наук України, КМДА, представники громадських організацій національних спільнот України.

Нагадаємо: за пропозицією держав-членів ЮНЕСКО Генеральна конференція ЮНЕСКО у листопаді 1999 року на тридцятій сесії у Парижі, з метою захисту мовного й культурного різноманіття та багатомовності, проголосила Міжнародний день рідної мови.

Заснування Міжнародного дня рідної мови має велике значення, адже за оцінками фахівців, із понад 6000 мов, які нині існують у світі, значна частина перебуває під загрозою зникнення у найближче десятиріччя. Привернення уваги міжнародної спільноти до цієї теми є важливим кроком до визнання

необхідності захисту розмаїття національних культур.

В Україні це свято відзначають з 2002 року, коли для зміцнення державотворчої функції української мови та сприяння вільному розвитку і використанню інших мов національних меншин України, Президент України підписав відповідне розпорядження «Про відзначення Міжнародного дня рідної мови».

Головною метою відзначення цього свята стало зміцнення державотворчої функції української мови, мов корінних народів і національних меншин, що живуть на території України, взаємобогачення їхніх національних культур, консолідація спільних зусиль у сфері відродження самобутніх традицій та звичаїв, формування фундаменту єдності, миру та інституційної основи національного та суспільного буття. Модератором Круглого столу була

Керівник Центру німецької культури «Widerstrahl», член Президії Ради німців України, відповідальна за напрямок «Освіта», керівник Освітньо-Інформаційного Центру «BIZ-Україна» – Людмила Коваленко-Шнайдер.

Діапазон обговорюваних питань був широким: від лінгвістичних до культурно-історичних. Особливо було наголошено на статистичних даних, що в Україні мешкають понад 130 національних спільнот – носіїв 79 мов. Згідно із ст. 10 Конституції України «Державною мовою в Україні є українська мова». Вона є рідною майже для 50 млн осіб. Але в Україні занепокоєння викликають мови, які знаходяться на межі зникнення: зокрема, два діалекти ромської мови, кримчацька, урумська мови, а також галицький діалект караймської мови.

Наукова дискусія Круглого столу була вдало поєднана із святковою атмос-

ферою виступу дітей у національних костюмах та з віршами пошани і любові до рідної української мови і рідних національних мов. Діти, представники національних спільнот України, люблять і вчать рідну мову, що підтверджує те, що мова є духовним скарбом нації!

Живильним джерелом розвитку етнічної самобутності є рідне слово і народні традиції. Саме в них народ виражає свою історію та культуру, свій багатовіковий досвід, світоглядні ідеї та сподівання на щасливе і гідне майбутнє.

Майже всі доповідачі у своїх виступах зазначили, що мова – це історія народу, його світогляд, його національні звичаї, інтелектуальний та духовний результат тисячолітньої еволюції кожного етносу. Визнання й пошана до державної мови та всіх мов є ключем до збереження миру!

Меморандум про співпрацю

21 лютого 2018 року в рамках Круглого столу РНСУ «Міжнародний день рідної мови» відбулась важлива подія – підписання Договору про співпрацю між **Радою національних спільнот України** та Інститутом політичних і етнологічних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України.

Метою цього Договору є співпраця і консолідація зусиль Сторін, спрямованих на гармонізацію міжнародних відносин, збереження етнічної злагоди в суспільстві, єдність та розвиток української нації, її культури і традицій, збереження й розвиток культурної, мовної, етнічної та релігійної самобутності корінних народів та національних меншин України.

Підписаний Договір про співпрацю між **Радою національних спільнот України** та Інститутом політичних і етнологічних досліджень імені І.Ф.Кураса НАН України буде і надалі сприяти тісній та плідній співпраці між цими Інституціями.

Договір підписали Голова **Ради національних спільнот України** Ашот Дадікоєвіч Аванесян, заслужений працівник культури України та

директор Інституту ім. І.Ф.Кураса НАН України Олег Олексійович Рафальський, виходячи з розуміння актуальності задля консолідації українського суспільства, збереження єдності української нації, миру і міжнародної злагоди.

Для реалізації положень підписаного Договору Сторони розроблятимуть і здійснюватимуть спільні програми та заходи.

Міжнародний день рідної мови і нагородження переможців Всеукраїнського творчого конкурсу «Квітни, мово – зірниче слова»

На завершення наукового і творчого діалогу на Круглому столі Голова Ради національних спільнот України і Голова журі конкурсу Ашот Аванесян оголосив переможців цього конкурсу РНСУ за трьома номінаціями:

«Художній твір українською мовою з проблематики розвитку національної громади»
Анастасія Ковалінська, місто Нетішин, Хмельницька область;

«Декламування авторського твору українською мовою»
Валерія Фролова, м. Київ; Катерина Сінченко, м. Київ;

«Художнє виконання народних або авторських пісень»
Анаїт Гаспарян, м. Київ; Матрона Большакова та Агрипина Большакова, м. Київ;
Степан Заморський, м. Київ.

Ашот Аванесян привітав переможців і вручив їм пам'ятні подарунки та побажав наснаги і подальших творчих успіхів! А переможниця конкурсу в номінації «Художнє виконання народних або авторських пісень» Анаїт Гаспарян подарувала всім присутнім чудову народну українську пісню «Ой, у вишневому саду!» у власному виконанні.

Присмисно відзначити, що цей унікальний Всеукраїнський творчий конкурс дає змогу молоді з усіх регіонів України проявити свої творчі здібності і підвищити рівень знань української мови. Наші щирі вітання всім переможцям!

На фото: Голова РНСУ Ашот Аванесян вручає нагороди присутнім на заході переможцям конкурсу

Катерина Сінченко, м. Київ

Валерія Фролова, м. Київ

Анаїт Гаспарян, м. Київ;

Робоча зустріч з Генеральним Консулом Посольства Грецької Республіки в Україні

20 лютого 2018 року відбулась робоча зустріч Заступника Голови Ради національних спільнот України, Голови ГС «Київське міське товариство греків імені Костянтина Іпсіланти» Миколи Корецького з Генеральним Консулом, Радником, Заступником Голови Дипломатичної місії Посольства Грецької Республіки в Україні Александро́сом Будурасом.

Пан Генеральний Консул був ознайомлений з роботою Київського товариства греків, найближчими планами та проектами, над якими працює Товариство. Він відповів на запитання,

надав слушні пропозиції, разом обговорили можливості об'єднання зусиль усіх грецьких товариств Києва та напрямки посилення співпраці Посольства Грецької Республіки в Україні з грецькою громадою Києва. Пан Генеральний Консул разом з працівниками Посольства та членами сімей був запрошений на найближчі заходи, які будуть проведені Київським товариством. Серед них – вшанування пам'яті репресованих греків Києва, медичний форум за участі грецьких онкологів, літературна зустріч з грецькими авторами і презен-

тація їх робіт. Разом готуємось до святкування Дня Незалежності Греції.

Також, пан Александро́с був ознайомлений з роботою **Ради національних спільнот України** – найактивнішої громадської організації всеукраїнського рівня. Панові Генеральному Консулу були передані вітання від Голови РНСУ Ашота Аванесяна і презентована газета «Національний діалог» (передані два номери для ознайомлення з нашою діяльністю). Була отримана згода на передплату газети на наступний період.

Круглий стіл «Сприяння міжкультурному діалогу в Україні»

12 лютого 2018 року в Державній резиденції Президента України «Будинок прийомів» за адресою вул. Грушевського, 22, відбувся Круглий стіл на тему «Сприяння міжкультурному діалогу в Україні».

Метою проведення заходу був обмін практичним досвідом реалізації схожих ініціатив, розгляд можливих механізмів поглиблення діалогу та ефективної співпраці між державними органами України та організаціями національних меншин з урахуванням європейського досвіду та української специфіки.

За дорученням Голови Ради національних спільнот України Ашота Аванесяна участь у роботі Круглого столу брали Перший заступник Голови

РНСУ Емір Валеєв і Заступник Голови – Микола Корецький.

Під час круглого столу відбулося обговорення найбільш результативних шляхів застосування у конкретних умовах країн Східного партнерства механізмів співпраці різних гілок влади з організаціями етнопатриональних спільнот, позитивних практик та рекомендацій щодо поглиблення діалогу з представниками етнопатриональних спільнот, можливих шляхів застосування успішних європейських практик у внутрішній політиці України та потенціальних можливостей для реалізації спільних проєктів за участі організацій етнопатриональних спільнот, включаючи визначення можливого рівня залучення державних органів влади.

Готуємо меморандум про співпрацю з нашими друзями зі Словаччини

За запрошенням наших друзів із Громадської організації «Словацький дім» (яка об'єднує українців словацького походження) пана Олександра Гордієнко, пана Мирослава Фабріці, пані Тетяни Гордієнко. Заступник голови Ради національних спільнот України Микола Корецький відвідав чудову країну Словаччину, де живуть привітні, добрі, гарні люди. Подорож почалася з курортного містечка, розташованого біля підніжжя Карпат, славетного своїми мінеральними водами – Бардежовські Купелі. Прийняв подорожувальників готель «Зорничка». Ласкава господарка з України, європейський сервіс, чудова атмосфера для відпочинку... Що ще треба для хорошої роботи! А роботи в ці дні вистачало. Зустрічі у двох університетах, зокрема у Прешовському, в українській гімназії імені Тараса Шевченка (найбільшій українській середній школі Словаччини), підписання меморандумів про співробітництво, спілкування зі студентами, викладачами, відвідування аудиторій, лабораторій, їдальень, гуртожитків...

Так у Прешовському університеті була можливість ознайомитися з 8 факультетами. Серед них – факультет спорту, богословський, менеджменту, педагогічний, охорони здоров'я.

Безумовно, там на кожному кроці відчувається підтримка розвитку освіти, науки, соціальної сфери як самою державою, так і Євросоюзом. Усі переваги перебування країни в Європейському Союзі можете не тільки побачити, від-

чути, але й помацати руками. Так, тільки в цьому році Євросоюзом, зі слів проректора Прешовського університету, виділено 20 млн євро на проведення ремонтів гуртожитків та соціальних об'єктів університету. У кожній його лабораторії – сучасне обладнання на мільйони євро, на якому проводяться дослідження та навчання студентів.

Освіта надається безкоштовно як своїм громадянам, так і іноземцям. Пільгові умови для проживання в гуртожитках, харчування в університетських їдальнях, для розвитку, спорту. Під час поїздки вдалося не тільки знайти у Словаччині нових друзів, але й більше поспілкуватися з колегами з ГО «Словацький дім» та з інших регіонів України.

Співпраця тільки починається. Найближчим часом наша Рада національних спільнот України поповниться ще одним членом – Громадською організацією «Словацький Дім», представниками словацької спільноти України. Готуємо Меморандум про співпрацю та запросили на підписання керівників пана Олександра та пана Мирослава. Віримо, що українці словацького походження стануть членами нашої великої родини – Ради національних спільнот України.

У МОН України відбулися консультації щодо мови освіти за участю фахівців РНСУ

Рада національних спільнот України 14 лютого в Міністерстві освіти і науки України взяла участь в очних консультаціях щодо мови освіти в школах у межах проєкту закону «Про загальну середню освіту», відповідно до рекомендації Венеційської комісії.

На цій зустрічі Раду національних спільнот України представляла Людмила Федорівна Коваленко-Шнайдер, член РНСУ, Керівник Центру німецької культури «Відерштраль»; також у ній брали участь представники болгарської, грецької, мол-

довської, гагаузької та єврейської громад України.

Під час обговорення представники національних спільнот висловили до законопроекту свої зауваження та пропозиції, які враховуватимуться під час остаточного формулювання його статей.

Спільно з національними громадами МОН працюватиме над подальшою розробкою різних підходів до навчання національних спільнот з урахуванням їхніх освітніх потреб. Основна мета – забезпечити достатній рівень володіння як державною, так і рідними мовами етносів.

АНОНС: Тарас Шевченко мовами національних спільнот

співробітництва «Український дім» (м. Київ, вул. Хрещатик, 2).

У рамках заходу в холі «Українського дому» відбудеться демонстрація народно-прикладного мистецтва, показ друкованої продукції, картин і фоторобіт: «Шевченко в народному мистецтві», а у концертному залі – музично-літературна програма за участю колективів і солістів етнічних спільнот України з виконанням найкращих творів поета Т. Г. Шевченка, що прозвучать мовами етносів України. У цьому важливому заході очікується участь великої кількості видатних діячів мистецтв, політичної еліти України, представників посольств і різних національних спільнот України.

6 березня 2018 року Рада національних спільнот України проводить урочистий захід: «Тарас Шевченко мовами національних спільнот», присвячений проведенню Шевченківських днів, святкуванню 204-ї річниці з дня народження великого українського поета Тараса Григоровича Шевченка.

Початок заходу о 16:00 в Національному центрі ділового та культурного

Міжнародна конференція «20-та річниця товариства румунської культури ім. П. Могили»

23 лютого 2018 року в Інституті політичних та етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса Рада національних спільнот України разом з Товариством румунської культури імені Петра Могили провела Міжнародну конференцію, присвячену 20-й річниці створення Товариства. За сприяння Ради національних спільнот України в рамках Міжнародної конференції

пройшла виставка друкованої продукції, картин і фоторобіт: «Товариство румунської культури ім. П.Могили – 20 років разом!».

У заході взяли участь представники Посольств Румунії – Іон Навал (Перший секретар)

та Республіки Молдова в Україні – Олег Хинку (Радник з консульських питань, Заступник голови Місії). Від Київської міської державної адміністрації був присутній Володимир Горювий, головний спеціаліст відділу з питань національностей департаменту культури КМДА.

Головував на засіданні Василь Казак – Голова Товариства румунської культури імені Петра Могили.

Привітав учасників конференції Голова Ради національних спільнот України Ашот Аванесян.

З доповідями виступили члени товариства – доктори наук, професори, кандидати наук, старші наукові співробітники різних науково-дослідних установ та провідних університетів України.

Привітати Товариство румунської культури ім. П. Могили із 20-ю річницею створення прийшли Заступники голови РНСУ: Інеш Кдинова – заслужена артистка України, Голова Асоціації діячів етнічного мистецтва і Микола Корецький – Голова Київського міського товариства греків імені Костянтина Іпсіланті, а також керівники національних спільнот України, серед яких: Наталія Варич – Заступник голови асоціації «Корейці

міста Києва», Георгій Гасанов – Президент Асоціації курдських громадських організацій «Мідія», Весела Залогіна – Голова Товариства болгарської культури «Радолубіє», Артур Калімулін – Член Правління Всеукраїнської асамблеї татар, Василь Келіогло – Президент ВГО «Союз гагаузів України», Даля Макарова – Голова Громади литовців України, Вячеслав Потапов – Голова Київської організації Всеукраїнського національного культурно-просвітницького товариства «Русское собрание», Світлана Цех –

Голова Німецького молодіжного культурного центру «Німецьке джерело», Валента та Юрій Коржови – Президент і Віце-президент Громадської організації «Київське культурно-просвітницьке товариство «РОМСЬКЕ ШАТРО».

На завершення конференції професор Василь Миколайович Казак звернувся до своїх колег з проханням звільнити його з посади Голови Товариства румунської культури імені Петра Могили, та порекомендував замість себе свого заступника талановитого перекладача з румунської на державну мову Адріана Капалба. Одногосно ця пропозиція була підтримана присутніми.

Василь Миколайович був обраний Почесним головою Товариства румунської культури імені Петра Могили та за багаторічну співпрацю нагороджений Почесною грамотою Ради національних спільнот України.

Поздоровляємо з новими громадськими посадами професора Василя Козака (на фото) та Адріана Капалба!

Останній ювілей Михайла Грушевського. Історія однієї фотографії

В Архіві Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці (НТШ-А), у фонді Михайла Грушевського зберігається унікальна групова світлина, зроблена під час відзначення останнього ювілею вченого у жовтні 1926 року. Про це пише Оксана Юркова – кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник Інституту історії України НАНУ, відділ історії України 20–30-х рр. XX ст.

На фото разом із визначним істориком бачимо 24 особи. Їх імена наразі нами всі встановлені.

Справжнім святом української науки стали ювілейні урочистості 1926 р. з нагоди 60-ліття від дня народження та 40-річчя наукової діяльності М.Грушевського, хоча й проходили під пильним оком ГПУ–НКВС. Як відзначала Н.Полонська-Василенко, «такого ювілейного свята, такого свята української науки ще не бачив Київ». Інший учасник зібрання Г.Костюк наголошував: «У той момент, за винятком кількох шпиків, що, напевне, сиділи серед публіки, для учасників ювілейного свята, можна з певністю сказати, не існувало ні радянської влади, ні комуністичної партії та її диктатури. В її свідомості панував лише образ великої Соборної України та її духовного вождя – академіка Михайла Грушевського». З нагоди цієї

дати були також видані 4 томи ювілейного збірника. Окрім того, учні та співробітники вручили вченому фотопортрет. Зафіксувала цю подію й групова світлина М.Грушевського в колі учнів та співробітників на тлі портрета, оригінал якого нині представлений в експозиції Історико-меморіального музею Михайла Грушевського.

На фото: Михайло Грушевський з учнями та співробітниками історичних установ ВУАН на святкуванні 60-ліття від дня народження та 40-річчя наукової діяльності. У першому ряду: Варфоломій Ігнатієнко, Іван Щітківський, Осип Гермайзе, Олександр Грушевський, Володимир Щербина, Михайло Грушевський, Василь Данилевич, Катерина Кондратьєва, Марія Жуковська, Василь Камінський, Іван Кравченко. У другому ряду: Оксана Степанишина, Василь Денисенко, Іван Мандзюк, Михайло Карачківський, Павло Глядківський, Федір Савченко, Сильвестр Глушко, Ольга Савченко (дружина Федора Савченка), Людмила Шевченко, Кость Антипович, Тодор Гавриленко. У третьому ряду: Микола Ткаченко, Володимир Євфимовський. Жовтень 1926 р. Історична секція ВУАН. Київ, вул. Володимирська, 37, прим. 12-а.

Це єдиний відомий відбиток даної світлин. Зберіг та у 1944 р. вивіз фото на еміграцію

Михайло Карачківський. Йому - на відміну від більшості інших учнів та співробітників Грушевського, обличчя яких ми тут бачимо, - пощастило уникнути репресій. Після його смерті, що сталась у 1950 р. у таборі для переміщених осіб у Німеччині, дружина дослідника Олена Петрівна Карачківська (уроджена Длугопольська) разом зі своєю старшою сестрою, вдовою визначного українського поета та літературознавця Михайла Драй-Хмари Ніною Петрівною та племінницею Оксаною виїхали до США.

Після смерті Олени Петрівни у 1987 р. невеличкий архів її чоловіка, який вона вивезла до Америки, передали на зберігання до Української вільної академії наук у Нью-Йорку, проте фотографії ще залишалися у родині. Одну із них - групову світлинку учнів та співробітників М. Грушевського - у 1991 р. племінниця Карачківських Оксана Драй-Хмара Ашер передала до Архіву НТШ-А.

Проведена науково-пошукова робота дозволила уточнити місце, де була зроблена фотографія. Виявилось, що науковці фотографувались у великій залі Історичних установ у будинку ВУАН по вул. Короленка (нині - Володимирська), 37/29 у квартирі 12а.

Ця квартира складалась із кількох кімнат, у яких з 1925 р. розміщувались Науково-дослідна кафедра історії України та інші Історичні установи М. Грушевського, а також перебувала редакція часопису «Україна».

Дві маленькі кімнати були виділені під кабінети М. Грушевського та Катерини Грушевської, у ще двох жили секретар академіка Федір Савченко із дружиною і співробітниця науково-дослідної кафедри М. Жуковська. У цьому помешканні Історичні установи розташовувались тут до 1928 р., коли переїхали у будинок поруч по вул. Короленка (Володимирській), 35.

Тепер у історичному будинку Києва, на Володимирській, 37, розміщується Центр німецької культури «Відерштраль», завдяки якому редакція газети «НД» отримала цю інформацію.

Саме в цьому історичному місці 7 лютого 2018 року відбулось розширене засідання Президії РНСУ (див. стор. 1).

Зустріч з ректором Київської духовної академії та семінарії Владикою Сільвестром

Задорученням Голови Ради національних спільнот України Ашота Аванесяна Заступник Голови Микола Корецький зустрівся з ректором Київської духовної академії та семінарії Архієпископом Белгородським Владикою Сільвестром.

На початку зустрічі Микола Корецький подякував пану ректору за чудовий виступ колективу Хору Академії 28 жовтня в Колонній залі КМДА на святі греків «Дню Охі!». Обговорили можливості співпраці, організації вивчення новогрецької мови, активізації співпраці з країнами, зокрема – Греція, Сербія, Болгарія, сьогоднішні здобутки Академії та Семінарії.

Заступник голови Ради Микола Корецький розповів про напрямки роботи Ради національних спільнот України, проекти, над якими працюють національні спільноти, заходи, які нещодавно були проведені та будуть проведені. Отримали благословення на хороші та необхідні людям справи.

У Києві відзначили 100-річчя Литовської Республіки

16 лютого 1918 року у Вільнюсі уклали і підписали Акт про відновлення незалежності Литви

Знагоди святкування 100-річчя Литовської Республіки 16 лютого 2018 року відбулася церемонія символічного підняття литовського прапора на Замковій горі в Києві.

У Києві на Замковій горі пройшли урочистості з нагоди святкування 100-річчя відновлення державної незалежності Литовської Республіки. Про це повідомляє УНІАН.

Як зазначається, зібралося понад 100 осіб, серед яких були представники Київського товариства литовців і друзі Литви в Україні, які приєдналися до свята, яке сьогодні відзначається Литвою і литовською діаспорою в усьому світі.

Учасники заходу мали при собі національну символіку Литви із зображенням жовто-зелено-червоного прапора і Герба у вигляді лицаря верхи на

срібному коні. Вони розгорнули литовський державний прапор розміром 25 метрів на 15 метрів і заспівали національний Гімн.

За словами учасників заходу, сьогодні Литва відзначає дуже важливе свято. Замкова гора в столиці України має

особливе історичне значення. Учасники зборів зазначили, що саме з цього місця почалася дружба між українським і литовським народами.

Третій секретар Посольства Литовської Республіки в Україні Рута Рудінскайте-Ларсен зазначила, що 100 років тому в цей день була відновлена Литовська державність, яка вже існувала тисячоліття.

«Це дуже важливо для кожного литовця, і ми в душі дуже раді, що ці 100 років хоча і характеризувалися не над-

то позитивними подіями для литовців, але ті події вже закінчилися, і зараз ми будемо вже сучасну, вільну і таку унікальну Литву в Європі і НАТО», – сказала Рудінскайте-Ларсен.

У свою чергу інший литовський дипломат Юргис Вільчінскас, який пра-

цює у Представництві Європейського Союзу в Україні, зазначив, що 16 лютого – це дата, яку необхідно сприймати як день народження, а також як своєрідний символ ідентифікації Литви як нації. Він звернув увагу, що це свято відзначає литовська діаспора по всьому світу.

«Ми багато років страждали, оскільки ми не були сильними. Але все ж ми свою культуру, свою ідентичність змогли зберегти, і вже в сучасні часи змогли використати цю ідентичність, щоб

поставити на ноги державу», – сказав Вільчінскас.

Міністр закордонних справ Литви Лінас Лінкявічюс (на фото) в колонці для ZN.UA, присвяченій 100-річчю відновлення державності країни, зокрема, заявив:

«Національне відродження України стало важливим фактором для Литви в часи відновлення та зміцнення її незалежності. Долі наших народів, як дві сполучені посудини, що 100 чи навіть 500 років тому були поруч. Тому сьогодні, відзначаючи 100-річчя відновлення державності, ми усвідомлюємо й свій обов'язок і надалі послідовно підтримувати Україну, яка все ще захищає свою свободу та незалежність, виконує Угоду про асоціацію з ЄС і пов'язані з нею реформи, консолідує демократію і ринкову економіку та має на меті досягнення подальших євроінтеграційних цілей. Слава Україні!»

Вшанування болгарських імен в історії України та Молдови

В історії кожного народу є імена, які складають його славу, велич і національну гордість, які він свято береже у своїй пам'яті і з великою любов'ю та повагою передає з покоління в покоління. Саме таким іменам було присвячено Міжнародний науковий симпозіум «Болгарські імена в історії України та Молдови», який відбувся 26 січня цього року у Центрі болгаристики та балканських досліджень імені М. Дринова Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Захід був організований на вшанування пам'яті Голови Харківського міського товариства болгарської культури Ірини Захаріївни Дімітрової. У симпозіумі взяли участь вчені, дослідники, болгаристи та болгар з України, Молдови та Болгарії. Пленарне засідання урочисто відкрив завідувач кафедри нової та новітньої історії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, доктор історичних наук, професор, іноземний член Болгарської академії наук М.Г. Станчев, який привітав учасників симпозіуму

та розповів про життя й діяльність І.З. Дімітрової. Далі робота симпозіуму проходила у двох тематичних секціях – «Болгарський слід в історії України та Молдови Нового часу» та «Люди і долі: бессарабські та таврійські болгар за радянської доби й в пострадянських державах». Під час засідання учасники симпозіуму мали можливість послухати ґрунтовні доповіді та вивчити презентаційні матеріали, присвячені як відомим, так і маловідомим постатям, ознайомитися з цінними документами з публічних та особистих архівів, взяти участь у плідних наукових дискусіях. У залі засідань лунали імена болгарських офіцерів, церковних діячів, політиків, істориків, письменників, мовознавців, перекладачів, які своєю діяльністю залишили вагомий слід в історії України, Болгарії та Молдови. Цікаві факти з життя та діяльності генерала Г.В. Агури були представлені в доповіді О.А. Пригаріна, професора Одеського національного університету імені І.І. Мечнікова, та доцента Одеської національної академії зв'язку

імені О.С. Попова О.І. Іанчева. Потрашков С.В., професор Харківської державної академії культури, ознайомив присутніх з долею генерала Р. Дімітрієва. Життєвому шляху К. Раковського було присвячено доповіді М.В. Тортіки, доктора історичних наук Харківської державної академії культури та аспіранта ХНУ імені В.Н. Каразіна Я.І. Шкабури.

Науковому внеску представників болгарської діаспори у розвиток української болгаристики і славистики присвятили свої доповіді представники КНУ імені Тараса Шевченка, які взяли особисту участь у симпозіумі. Доцент О.Р. Чмир розповіла про життєвий шлях та наукові здобутки відомого у міжнародних славистичних колах професора І.А. Стоянова, а професор О.Л. Паламарчук та асистент Т.С. Доценко доповіли про видатного письменника, літературознавця, перекладача, журналіста, державного і громадського діяча О.Д. Кеткова, іноземний лектор університету, професор Ц. Георгієва поділилася з учасниками своїми роздумами про літературознавця, політичного діяча Івана Шишмана.

Доцент Н.І. Самойленко присвятила доповідь письменнику І.В. Мавроді, професор Запорізького національного університету В.І. Мільчев – освітянину, краєзнавцю і фольклористу болгарської Таврії М.С. Шаталінському. Багато виголошених доповідей було присвячено жанру біографістики у наукових дослідженнях, а також ролі бессарабських і таврійських болгар у розбудові нової Болгарії.

Важливою подією під час роботи симпозіуму стала презентація монографії докторанта ХНУ імені В.Н. Каразіна Д.В. Миколенка «Страсті за Стамболом: болгарське державотворення у 1895-1920 роках», у якій досліджується політична спадщина С. Стамболова та її вплив на державотворчі процеси.

Фіналом програми заходу було привітальне слово М.Г. Станчева з нагоди 70-річчя голови Наукового товариства болгаристів Республіки Молдова, професора Ніколая Червенкова, який зробив неоціненний науковий та людський внесок у розвиток болгарсько-молдовсько-українських зв'язків.

На завершення учасники симпозіуму наголосили на важливості заходу, його перспективності, теоретичній та практичній корисності і необхідності продовження традиції проведення такого типу конференцій, а також подякували організаторам за створення чудової атмосфери для спілкування, яка згуртувала всіх учасників симпозіуму у теплу та дружню міжнародну родину.

Тетяна Доценко, Асистент КНУ імені Тараса Шевченка

За сприяння РНСУ у лютому відбулась київська виставка «Мистецькі експедиції»

РАДА національних спільнот України, яка ніколи не залишалася байдужою до культурних подій, люб'язно сприяла та надала необхідну підтримку в організації і проведенні київської виставки «Мистецькі експедиції», відкриття якої відбулось 14 лютого 2018 року в Музеї історії Києва.

Романтичний, ліричний настрій... легкість, ніжність... Париж... і балет... скрипка і віолончель... Усі ці емоції, враження переповнювали відвідувачів спільної виставки прекрасного київського творчого тандему – іменитої української художниці болгарського походження Лариси Пуханової і відомого скульптора Вадима Жуковського (на фото).

Вдала творча знахідка куратора виставки Людмили Гарарук – зробити несподіваний фон музики та балету на відкритті експозиції картин і скульптури малих форм - допомагала кращому сприйняттю виставлених творів, це також навіювало думки про любов вічну, нескінченну... до людей, рідного міста, народу... про закоханість у мистецтво...

Життя сильніше за розруху, переборе морок, бо воно сповнене ЛЮБОВІ, а любов – НЕПЕРЕМОЖНА!

Присутній у Музеї історії Києва на відкритті виставки Перший заступник голови РНСУ Емір Валєєв тепло привітав організаторів та гостей виставки з такою приємною подією в культурному житті міста в умовах нашого непростого сьогодення та запевнив усіх у тому, що **Рада національних спільнот України** і надалі сприятиме проведенню мистецьких заходів подібного високого рівня.

Польська суботня школа при спілці поляків України

ВІДКРИТТЯ польських шкіл у Житомирі і Києві, де живе найбільша кількість поляків (49 тис. у Житомирській області і близько 10 тис. – у Києві та області) було одним із головних завдань, розглянутих на VII-му Конгресі Спілки поляків України (СПУ). Напевно, не є таємницею й те, що опанування польською мовою стало дуже популярним в Україні в останні роки. Очевидно, збільшується число охочих до вивчення рідної мови, літератури, історії, пізнання культури і польських традицій, не тільки серед українських поляків, але також серед представників інших національностей України, як молоді, так і дорослих. У зв'язку із зростаючою зацікавленістю у вивченні польської мови виникла ідея заснування Польської Суботньої Школи при СПУ, яка функціонує з 2013 року.

Свою діяльність школа здійснює за підтримки

Фонду «Свобода і Демократія» (Польща), Консульського Відділу Посольства Республіки Польща. Основною метою роботи школи є підвищення рівня володіння польською мовою, поглиблення знань про Польщу. У 2017-2018 навчальному році у Польській Суботній школі СПУ навчається 320 учнів, заняття відбуваються щосуботи в 15 вікових групах трьох вчительок у 3 осередках: загальноосвітній школі №175 ім. В. Варченка, Будинку творчості дітей та юнацтва Солом'янського району і у класі офісного приміщення Спілки Поляків України. Кожна група має свого опікуна, який старається якнайкраще скласти план занять для належного рівня володіння учнями мовою.

Свою діяльність школа здійснює не тільки на уроках польської мови, історії, літератури, також відбуваються цікаві культурно-освітні заходи, які служать заохоченню дітей до науки, а також підвищують рівень володіння мовою. Конкурс талантів учнів Суботньої школи «Твій час II» відбувався 3 лютого у приміщенні Будинку Творчості Солом'янського району. Учні мали змогу представити свої таланти: хореографічні, вокальні, декламаторські. Задоволення від заходу отримали батьки й діти, а найістотнішим для нас є те, що відроджуємо серед дітей та молоді традиції і зв'язки з Польщею.

Фестиваль фільмів національно-культурних товариств у Запоріжжі

23 лютого у Запоріжжі стартував фестиваль фільмів національно-культурних товариств, представлений на засіданні круглого столу «Народна традиція: збереження самобутності етносу. Досвід збереження національних традицій на прикладі національно-культурних товариств».

Засновниками фестивалю є Департамент культури, туризму, національностей та релігії облдержадміністрації, Асоціація національних меншин Запорізької області, а партнерами виступили Міжнародна громадська організація «Міжнародний союз», Спілка вірмен Запорізької області.

У програмі фестивалю: єврейські фільми «Рош-а-Шана», «Дойна на ножі», циганський фільм «Пам'ятати», болгарський фільм

«Болгари на землі Таврії», вірменський фільм «Гордість нації».

Рада національних спільнот України вітає представників та керівників національно-культурних громад Запорізької області з успішним проведенням фестивалю.

Юна співачка Каріне Балабекян отримала чудовий подарунок до свого Дня народження

Каріне успішно брала участь у багатьох конкурсах, їй добре знайоме хвилювання під час виступів на великій сцені і радість отримувати почесні грамоти та подяки. Але у цьому році враження від участі в Міжнародному фестивалі-конкурсу мистецтв «Підкори сцену-2018», який відбувся 2 лютого, залишаться найяскравішими, бо вона стала лауреатом Першої премії у першій віковій категорії (6-9 років) в номінації «Естрадний вокал» з піснею «Це моя Україна»!

Урочисте нагородження та виступ у гала-концерті на сцені БК «Росток» відбулися 3-го лютого. А 11 лютого у Каріне – День народження. Ось так талановита та цілеспрямована маленька дівчинка своєю старанною працею ознаменувала своє десятиріччя! Браво!

Щиро вітаємо юне обдарування та батьків Каріне, бажаємо натхнення, любові до музики й підкорення нових вершин співочого мистецтва!

ЧАРІВНА дівчинка Каріне Балабекян, учениця 4 класу 302-ї СШ Києва з ранніх років любить співати та займається вокалом у столичній дитячій школі мистецтв № 9.

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА: Міжнародний фестиваль-конкурс мистецтв «Підкори сцену» спрямований на збереження та популяризацію різних національних культур, які є унікальним багатством України. У 2018 році він проводиться впр'яте, завдяки спонсорам та зусиллям організаторів: ТМ «Харибо»; ДГО «Співограй» (м. Кривий Ріг); Київської міської організації «Матері і сестри – молоді України»; Міжнародного продюсерського центру «Star Media Production» із Грузії; за підтримки департаменту освіти і науки, молоді та спорту КМДА.

Оцінювало виступи учасників конкурсу компетентне журі у складі:

Лідія Михайленко, народна артистка України, художній керівник тріо «Либідь», викладач естрадного вокалу Київського інституту музики імені Р. М. Глієра;

Алла Ефіменко (Республіка Білорусь) продюсер, керівник заслуженого колективу театру пісні «Шина-Най», викладач вокалу.

Йожеф Івашка (Відень, Австрія), співак, композитор.

Привітання від РНСУ

Рада Національних Спільнот України щиро вітає зі святами – Стрітінням Господнім та Колодієм (Масницею) усіх наших друзів, які щиро люблять нашу єдину суверенну Україну. Бажаємо Вам у ці світлі свята успіхів, любові, миру та сповнення Ваших бажань. Робіть приємне своїм друзям і родичам та вітайте їх з цими святами!

У лютому українці відзначають традиційні свята – Стрітіння і Масницю 15 лютого – Стрітіння Господнє за юліанським календарем

Свято Стрітіння Господнього входить до дванадцяти найбільших церковних свят

Стрітіння Господнє

НА 40-й день після народження Ісуса Христа Марія та Йосиф виконали закон, про який ідеться у Старому Завіті і який постановляв, що на 40-й день після народження хлопчика, а на 80-й – після народження дівчинки кожна мати мала принести до дверей святині одnorічне ягня на цілопальну жертву, як знак визнання над собою найвищої Божої влади і подяки, а голуба – як жертву за гріхи. Після цього жінка вважалась очищеною.

Цей же закон приписував, що первородного сина треба було принести до святині та пожертвувати Богу.

Ця подія описується у Євангелії. Як сказано, у той час збулась передбачена Богом зустріч Христа з праведним Симеоном. Ось як описує нам той день св. євангелист Лука: «Йому (Симеонові) було відкрито Святим Духом, що не бачитиме смерті перш, ніж побачить Христа Господа. Він прийшов Духом у храм. І як батьки вносили дитя Ісуса, щоб учинити над ним за законним звичаєм, він узяв його на руки, благословив Бога й мовив: «Нині, Владико, можеш відпустити слугу Твого за Твоїм словом у мирі, бо мої очі бачили Твоє спасіння, що Ти приготував пе-

ред усіма народами; світло на просвіту поганам, і славу твого люду – Ізраїля» (Лк. 2, 26-32).

Стрітіння Господнє – це одне з найбільших християнських свят, яке символізує зустріч Нового Завіту зі Старим, а також першу появу Ісуса перед народом. Вважається, що у цей день також весна зустрічається із зимою, тому за погодою можна визначити, коли ж прийде тепло.

Стрітіння Господнє за юліанським календарем відзначаємо 15 лютого (за григоріанським – 2 лютого).

Українське свято Колодій (Масниця) припадає на останній тиждень перед Великим постом

Традиції:

Підходили останні дні, коли молодим людям ще можна було справляти весілля і на тих парубків, хто не використав у цьому році свій шанс, чекало жартівливе покарання. Неодруженим парубкам чіпляли до пояса чи до руки колодку (звідси і назва свята – Колодій), зняти яку дозволялось тільки за відкуп. У такій жартівливій формі молодим чоловікам нагадували про важливість створення власної родини. Після Великого посту, коли знову йшов час одружень, чоловік, який вже обрав собі наречену, вимінював у неї цю колодку на писанки.

Дівчина ж, у свою чергу, могла висловити у цей час симпатію до одного певного парубка, якого вона обрала поміж усіх інших: виготовити іншу, символічну «колодку» з атласу, з квітами та бісером і причепити на ліву руку чи на груди,

ближче до серця. Ця старовинна традиція – один із найголовніших доказів унікальності українського свята, адже аналогів їй у інших країнах нема.

У цей тиждень, до Великого посту, всі намагалися помириться,

пробачити старі образи та попросити пробачення у інших, тому Колодія часто називають святом «примирення».

Вареники – головна страва Колодія.

Зазвичай їх готували з сиром і обов'язково щедро змащували вершковим маслом. Звичай приготування вареників існував ще за часів Трипільської культури, задовго до нав'язаних у радянські часи млинців.

Свято Колодія бере свій початок з праслов'янських часів, до хрещення України-Русі. Саме з нього з'явилась назва свята, а також народні гуляння, прив'язування колодки неодруженим парубкам та

традиційні страви. Всі ці гуляння влаштовувались на честь весняного пробудження природи. Це практично було передноворічне свято, адже тоді наші предки святкували Новий рік з настанням весни.

Колодій – це Бог шлюбу, примирення та злагоди.

Він приходить до людей у цей тиждень, аби допомогти їм відновити втрачені за зиму сили та пробудитись разом із першим подихом весни.

У 2018 році Колодій тривав з 12 по 18 лютого. Інші, менш поширені його назви: Сиропуст, Пущення, Масниця або ж «Бабський тиждень».

Оскільки це було останнє гуляння перед найсуворішим постом – справляли його гучно, весело та смачно, влаштовували велику ярмарку з музикою, піснями та найрізноманітнішими розвагами.

Канада випустить першу кольорову позолочену монету у формі української писанки

Монета стане вже третьою монетою-писанкою у колекції канадського монетного двору, але першою позолоченою.

На реверсі монети буде зображено українську традиційну весняну символіку – від «синього» неба до вкритих бруньками гілочок, які означають пробудження природи.

«За українською традицією, кожен колір має глибоке значення: синій означає небо, повітря та цілюще здоров'я, жовтий означає молодість та невинність, червоний є кольором радості та пристрасті, зелений асоціюється з весною як вісником надії та відродження, а чорний означає найтемнішу пору перед світанком – ідею вічності», – йдеться у повідомленні.

Монета буде викарбувана із 31,82 грама чистого срібла з позолотою та матиме номінал у 20 канадських доларів. Її випуск почнеться 6 лютого, а загальний наклад складатиме 5000 штук.

«Окрім прекрасного вигляду й весняної теми, ця монета-писанка є художнім вшануванням

1,2 мільйонів українських канадців, чії традиції є багатою складовою мультикультурної спадщини Канади», – підкреслюється на сайті Королівського канадського монетного двору.

Автор дизайну реверсу монети – канадська художниця Анна Мораш, яка працювала також і

над двома попередніми випусками монет-писанок у 2016 та 2017 роках.

У листопаді Королівський канадський монетний двір випустив срібну різдвяну монету, дизайн якої розробила художниця українського походження Анна Буччареллі.

КАНАДА випустить кольорову позолочену монету у формі української великодньої писанки, що символізуватиме святкування весни.

Про це 5 лютого повідомив ресурс діаспори VIDIA з посиланням на сайт Королівського канадського монетного двору.

In memoriam

12 лютого, 5 років тому,
не стало Геннадія УДОВЕНКА

ВЕЛИЧЕЗНИЙ авторитет Геннадія Йосиповича в середовищі ООН призвів до обрання його на посаду, про яку в найближчий десяток років ніхто з українців не може й мріяти – Президента 52-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН (1997-1998 р.р.). Саме під його керівництвом було проведено низку реформ у цій організації, приведено її у відповідність до нових геополітичних умов. Діяльність Геннадія Йосиповича на цій посаді засвідчила не лише його особистий авторитет, але й авторитет всієї української дипломатії.

Ще одна грань Геннадія Йосиповича – це парламентар. У Верховній Раді він очолював

Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин, продовживши багаторічну працю Народного Руху на побудову вільної від етнічної напруженості України, держави без ксенофобії, антисемітизму, релігійних чвар. У цей час плідно продовжувалась співпраця Народного Руху з Меджлісом кримськотатарського народу, захищались права осіб, що повернулись до рідного краю, після примусової депортації.

Геннадій Удовенко був призначений головою Ради з питань етнонаціональної політики при Президенті України, створеної Указом Президента № 428/2006 від 22.05.2006.

Як свого часу влучно висловився його друг і соратник, колега Борис Тарасюк – Геннадій Удовенко був надзвичайно багатогранною людиною, яка зуміла поєднати в собі якості дипломата, політичного діяча, парламентаря. Основою його діяльності стала винайдена ним формула «Трьох «П»»: професіоналізм, патріотизм, порядність. Власне те, чого так не вистає в українській політиці.

Рада національних спільнот України на чолі з її Головою Ашотом Аванесяном шанує пам'ять Геннадія Удовенка – великого українця – із глибокою вдячністю за його вагомий вклад у гармонізацію міжетнічних стосунків.

До річниці пам'яті Вікторії Радік

Минув уже рік, як відійшла у вічність пані Вікторія Радік. Ми сьогодні пригадуємо деякі події та факти її діяльності у культурній і громадській сфері

Професійна та суспільна діяльність
Вікторії Радік

У листопаді 1989 року на хвилі патріотичного ентузіазму і розвитку демократичного руху в Україні, в Києві з ініціативи пані Вікторії Радік – хормейстера Національного театру опери і балету ім. Тараса Шевченка, було створено українсько-польський молодіжний фольклорний ансамбль «Ластівки-Jaskółki».

Метою цього оригінального творчого колективу був розвиток творчої співпраці та міжособистісних і громадських контактів між двома народами – польським та українським – за допомогою популяризації народної музики, а також дослідження культурної спадщини обох країн.

Членами ансамблю були представники шкільної та студентської молоді з різних українських міст, які навчалися в Києві, діти вчителів загальноосвітніх шкіл та викладачів вищих навчальних закладів. Одним із основних завдань освітньо-виховної роботи при цьому було запобігання негативному впливу з боку «вулиці», залучення молоді до вивчення культури, фольклору Польщі і України, оволодіння основами акторського мистецтва. Крім того, додатковим виховним чинником було те, що молодь отримувала можливість взяти участь у благодійній діяльності.

За роки свого існування ансамбль «Ластівки-Jaskółki» завоював популярність і визнання як в Україні, так і в Польщі.

Колектив цей багаторазово брав участь у міжнародних фестивалях, був постійним учасником концертних програм, польських і загальноукраїнських національних і культурно-освітніх заходів, спрямованих на зміцнення взаєморозуміння і співпраці між польським і українським, а також всіма іншими народами – таких як: «День Європи», «День Києва», «Всі ми діти твої, Україно», «День Конституції», «День Незалежності», «Рік Польщі в Україні» та ін.

Ансамбль був першим виконавцем творів із зібрання Національної академії наук України «Пісенна культура польської діаспори в Україні» (Київ, 2002 р.), був ініціатором багатьох тематичних вечорів, серед яких: «Тарас Шевченко мовами народів світу», «Київський університет ім. Святого Володимира і Січневе повстання 1863 року», «Різдво у традиціях народів України», «Тарас Шевченко в перекладі на польську мову: історичний контекст», «Тарас Шевченко і його польське оточення на вигнанні», «Генрих Семирадський – польський художник», «Вільгельм Котарбінський – художник двох народів», «Поезія Марії Конопницької», «Поет Володимир Висоцький як поет-позитивіст у польській літературі», «Адам Міцкевич», «Фридерик Шопен».

Щороку ансамбль «Ластівки-Jaskółki» брав участь у більш ніж 50 концертах (щонайменше 3 концерти на місяць), що свідчить про його популярність та високий рівень професійної підготовки. Репертуар колективу був багатий і різноманітний – від класичних творів (романси) до фольклорних вистав: «Різдво», «День Святого Миколая», «День Перемоги», «День української

мови», «Міжнародний день рідної мови (польської мови)». Ансамбль виступав у багатьох містах України: Луцьк, Львів, Кременець, Кременчук, Полтава, Нові Санжари, Городок-Подільський, Житомир, Бердичів, Харків, Кіровоград, бував на гастролях у Польщі у містах: Варшава, Торунь, Вроцлав, Влоцлавек, Краків, Люблін, а також у містах Хорватії.

У співпраці з видатним аранжувальником В. Ковальчуком ансамбль зробив студійний запис двадцяти пісень, виконаних в оригінальному акомпанементі, що значно збагатило артистичну палітру колективу.

Варто відзначити, що свою художню матеріальну базу ансамбль створював власноруч. Його сценічний арсенал складався з більш ніж 130 автентичних народних костюмів регіонів Правобережної України, Гуцульщини, Сілезії, Краківського і Люблінського воєводств. Завдяки цьому розмаїттю костюмів, виступи ансамблю завжди виглядали дуже яскраво і, що також важливо, прекрасно зберігали та демонстрували глядачеві художній національний колорит обох країн – Польщі та України.

Ансамбль часто запрошували, щоб він прикрасив своїм співом різні урочисті заходи, пов'язані зі значними подіями, зокрема такими як візити до України в різні роки президентів Польської Республіки – Леха Валенси (1993 р.) та Олександра Квасневського (1997 р.), делегацій Уряду Польщі, депутатів Сенату та Сейму, міністрів освіти, культури, закордонних справ.

За великі досягнення у сфері розвитку культури, освіти молоді та активну концертну діяльність ансамбль був нагороджений багатьма дипломами, грамотами та листами подяки, зокрема: від Державного комітету України у справах національностей та міграції (2004 р.), Головного управління з питань культури Київської міської державної адміністрації (1997 р.), Ради національних товариств України (1999, 2000, 2004 р.р.), Федерації українського музичного товариства (2000 р.), Головного управління у справах освіти і науки Київської міської державної адміністрації (2003 р.), Київського центру народного мистецтва (2003, 2004 р.р.) і багатьох інших установ культури, науки, освіти, громадських організацій, національних товариств.

На фото: Члени родини і Товариства поляків «ЗГОДА» на місці поховання Вікторії Радік, в річницю її пам'яті 11.02.2018.

Своїм великим успіхом і визнанням ансамбль «Ластівки-Jaskółki» завдячує незмінному художньому керівнику цього колективу – пані Вікторії Радік.

Пані Вікторія була випускницею Національної музичної академії України ім. Петра Чайковського, де вона отримала освіту в класі хорового диригування професора, народного артиста України Л. Венедиктова. Шістнадцять років вона працювала в Національному театрі опери і балету ім. Тараса Шевченка, протягом шести років викладала у студії Державного народного хору ім. Г. Верьовки. Два роки була вокалісткою вищої категорії Ансамблю класичної музики ім. Б. Лятошинського Національного дому органної і камерної музики.

Пані Вікторія Радік була досвідченим викладачем вокалу, працювала за власною оригінальною методикою, вела студію з постановки голосу. Її часто запрошували до журі різних конкурсів аматорського і професійного мистецтва. Учні пані Вікторії сьогодні плідно працюють як солісти і хористи в різних художніх і вокальних колективах як в Україні, так і за кордоном. Також і сама вона довгі роки не сходила зі сцени, мала надзвичайно широкий репертуар, який складався з польського та українського фольклору, російських романсів, вокальних та камерних творів композиторів багатьох країн світу. Її голос можна було часто почути у програмах Радіо «Культура». Пані Вікторія була солісткою відомого Ансамблю старовинної музики (керівник К. Чечень), з яким вона разом записала музичні альбоми «Україна-Польща», «Україна-Англія», «Україна-Франція», а також альбом «Польські пісні в Україні».

Пані Вікторія Радік була також активним та відомим в Україні громадським діячем.

Вона була членом Правління Спілки Поляків України, активно працювала в **Раді національних спільнот України**, протягом 25 років була Головою Київського Національно-Культурного Товариства Поляків «ЗГОДА». Ця організація, очолювана нею, посіла перше місце серед товариств польської діаспори у світі (1997 р.) і отримала в нагороду «Золоту статуетку».

Завдяки науково-дослідній роботі, яку Київське Національно-Культурне Товариство Поляків

«ЗГОДА» вело під керівництвом пані Вікторії Радік, на Байковому цвинтарі в Києві були збережені і впорядковані сотні місць пам'яті осіб польської національності, а також представників інших народів – у тому числі В. Хвойки, А. Беретті та ін. У 1998 році був відроджений Меморіал польських легіонерів 1920 року, встановлені пам'ятні знаки видатним київським полякам, серед яких: всесвітньо відомий художник Вільгельм Котарбінський, київський міський Голова Юзеф Завадський, поет Володимир Висоцький, професор Людвік Гурецький та ін. За заслуги в цій сфері пані Вікторія Радік була удостоєна медалі «Опікун польських місць національної пам'яті» Польського інституту національної пам'яті і отримала медаль «Pro Memoria» Польського комітету у справах ветеранів та репресованих осіб.

А за заслуги в популяризації польської культури, польської мови і промоції польських патріотичних цінностей Міністерство культури і національної спадщини Польської Республіки нагородило пані Вікторію Радік Почесним знаком «Заслужений діяч польської культури».

Монографія В. Радік увійшла до Енциклопедії польської діаспори в світі «Поляк Світу». Про професійну та громадську діяльність пані Вікторії можна прочитати у книзі «Зліт» (Варшава, 2004 р.), у багатьох інших виданнях, а також у пресі.

Завдяки ініціативі, підтриманій Спілкою Поляків України, **Радою національних спільнот України** і Посольством Польської Республіки в Україні, було забезпечено гідне поховання пані Вікторії Радік на польській ділянці Байкового цвинтаря в Києві, якою з такою патріотичною відданістю і турботою пані Вікторія опікувалася протягом стількох років. Зараз польська громадськість і представники інших національних організацій **Ради національних спільнот України**, де пані Вікторія Радік багато років активно працювала, виступають з ініціативою зібрання коштів на створення їй пам'ятника, і будуть вдячні всім за сприяння цій справі.

Олег Крисін, Голова Київського Національно-Культурного Товариства Поляків «Згода» при Спільноті Поляків України

Рада національних спільнот України глибоко шанує пам'ять Вікторії Радік. Світла пам'ять світлій людині.

20 лютого в Україні – День Героїв Небесної Сотні

3 18 по 20 лютого 2014 року на Майдані загинуло найбільше людей.

104-м Героям Небесної Сотні Президент України Петро Порошенко посмертно присвоїв звання Героїв України.

День відзначається щорічно 20 лютого згідно з Указом Президента від 11 лютого 2015 року «Про вшанування подвигу учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні».

Саме в ці дні, чотири роки тому, під час Революції Гідності, протистояння між українським народом і тодішнім режимом сягнуло свого піку. 20 лютого 2014 загинуло найбільше ак-

тивістів Майдану. Наступного дня, 21 лютого 2014 року, офіційна влада України юридично визнала жертвами загиблих мітингувальників Майдану. Цього ж дня на Майдані відбулося прощання із загиблими повстанцями, яких в жалобних промовах назвали «Небесною Сотнею», а під час прощання з загиблими лунала жалобна пісня «Пливе кача...», яка стала українським народним реквіємом.

Сумний список Небесної Сотні відкрився 22 січня 2014 року, коли від вогнепальних поранень під час сутичок у центрі столиці загинули активісти Майдану Сергій Нігоян та Михайло Жизневський. Того ж дня в лісі під Києвом

було знайдено тіло зі слідами тортур активіста Юрія Вербицького. До 18 лютого 2014 року вже налічувалось 9 загиблих. З 18 по 20 лютого на Майдані загинуло найбільше людей – 78 осіб, після 20 лютого – ще 20. Окрім українців, серед загиблих були білоруси, вірмени та грузини. Усі вони увійшли до меморіалу борців за українську Незалежність – до Небесної Сотні.

104-м Героям Небесної Сотні Президент України Петро Порошенко посмертно присвоїв звання Героїв України, а троє іноземців – громадянин Білорусі Михайло Жизневський, Грузії – Зураб Хурція і Давид Кіпіані, посмертно нагороджені орденами Героїв Небесної

Сотні. Україна заплатила надто високу ціну за звільнення від диктатури, за верховенство права в державі і цивілізаційний вибір України – бути частиною Європи.

Слово про сина поліських гаїв

Автора пісні «Чорнобривці» Миколу Сингаївського любили болгари і вважали своїм, а він любив Болгарію та її народ

Продовження. Початок у НД № 5

ПІДТВЕРДЖЕННЯМ того, що ця пісня здобула загальне визнання, стала загальновідомою серед населення, захопила красою слова, своєю поетичністю свідчить і такий випадок.

У жовтні 2005 р. відбулася чудова подорож членів Київського товариства болгарської культури «Родолубіє» до с. Круподеринці Погребищенського району Вінницької області, де розташовані маєток і гробниця (церква-усипальниця) відомого російського дипломата М.П. Ігнат'єва, який брав участь у підготовці Сан-Стефанського мирного договору і підписав його 3 березня 1878 р., чим засвідчив незалежність Болгарії від Османської імперії. Подорож була організована з ініціативи Погребищенської районної державної адміністрації за сприяння Посольства Болгарії в Україні та Посольства Росії в Україні. Мешканці села щиро раділи столичним гостям: до них приїхали офіційні особи названих посольств, правнучка М.П. Ігнат'єва Олександра Столповська та праправнучка Ярослава Нікітіна, поет Микола Сингаївський, член Правління Київського товариства болгарської культури «Родолубіє» та Правління Товариства дружби «Україна-Болгарія» з дня їх заснування, болгарська письменниця Каліна Канева (авторка книги «Лицар Балкан. Граф М.П. Ігнат'єв. М., 2006), відомі дослідники історичної спадщини графа та інші. Багато теплих вражень залишилося в душі кожного, хто побував у цьому містечку. Радо і ласкаво, за українським звичаєм – з пишним короваєм – зустрічали гостей і дуже тепло проводжали. На березі річки Рось в надзвичайно мальовничому місці нашвидку змайстрували дерев'яні столи, за якими господарі пригощали нас смачними українськими стравами і водночас створили умови, щоб помилуватися високими пагорбами над Росєю. Коли настав час від'їжджати, всі посідали в автобус, а я з Миколою Федоровичем трошечки затрималась, щоб іще раз подякувати за таку щирі гостинність. Одночасно звернувшись до жінок, що нас обслуговували, з риторичним запитанням: «А ви знаєте, хто так ніжно промовляє вам слова подяки? Це поет Микола Федорович Сингаївський – автор пісні «Чорнобривці». Треба було б бачити, що сталося вмиль! Враз взяли поета в обійми і всі разом за-

співали «Чорнобривців насяла мати...». У цей час в автобусі помітили, що нас немає (він стояв на горі, під'їхати до берега було неможливо), стали голосно гукати нас, але поки не проспівали всю пісню до останнього рядка, ми не рушили з місця. Немає сумніву, що така несподівана зустріч з поетом надовго залишиться в пам'яті цих сільських жінок, та й поет наче знов опинився у рідному краю, побачив матір стареньку, згадав щоденну невтомну працю селянок свого Полісся, яку спостерігав ще з дитинства... «Я вклоняюся вам, всюдисущі, як хліб, трудівниці, мудрі квіти землі – роботящі селянки мої». Сьогодні ми можемо з гордістю стверджувати, що пісня Миколи Сингаївського «Чорнобривці» назавжди увійшла у коштовну скарбницю співучого українського слова. Допоки є українська земля і життя на ній – вона житиме!

Талановитою людиною був Микола Федорович Сингаївський, він досконало володів болгарською, польською, французькою та новогрецькою мовами і робив переклади з цих мов. Як зазначав сам поет, болгарський народ, його минуле і сучасне посідали особливе місце в його творчості, «це тема всього мого життя». Слід наголосити, що Микола Федорович любив Болгарію і болгарський народ. Він неодноразово згадував про це і плідно працював у царині перекладів з болгарської мови. Саме за цю перекладацьку працю Болгарія нагородила його Золотим Знаком Спілки письменників Болгарії та Спілки перекладачів Болгарії. Йому належить переклад та впорядкування антології дитячої болгарської поезії «Болгарії сонячне гроно», а також написання поетичних книжок про Болгарію «Вогнена трава» та «Лоза і камінь». Болгарською мовою побачили світ його

поетичні книжки «Листи до жайворонків» та «Серед теплих левад». Як він сам зізнавався, охоче перекладав твори «моїх добрих друзів». Я особисто декілька разів перечитувала його літературний етюд «Доля щедрості». Мене до глибини душі вразило, як проникливо написані наступні рядки про Болгарію та її людей. Вслухайтесь у звуки і відчуйте красу цих слів: «Болгарське літо, мов скупана в любистку дитина. Веселе. Вселюдне. З веселковими барвами. Куди не глянеш – троянди квітнуть. Куди не ступиш – трава ноги лоскоче. Соняшники заціловані сонцем... В люцерні маки яскріють. Пелюстки пашіють, мов півнячі гребні. Яблука, груші, сливи до рук просяться і крізь руки на землю падають: гуп-гуп. Щедрі земля. На токах – гори мідної пшениці сохнуть під щедрим сонцем. Хлібороби переполачують зерно. Вдячні землі-годувальниці...». Вражена і водночас зачарована. Як можна так описати буденне, що іноді й не помічаєш! І сама собі відповідаю: бо Микола Сингаївський – не просто письменник і публіцист, а митець, якому поліська земля і природа великою мірою надала духовної наснаги і зробила його видатним майстром Слова.

Слід зазначити, що твори Миколи Сингаївського перекладалися англійською, румунською, угорською, чеською, польською, іспанською, французькою, німецькою, новогрецькою та мовами народів колишнього СРСР. Понад десять його поетичних збірок перекладено російською мовою. Україна достойно оцінила плідну творчу працю Миколи Сингаївського в усіх її жанрах: він був заслуженим діячем мистецтв України, лауреатом премії ім. Лесі Українки та премії ім. Миколи Трубляні, Республіканської літературної премії ім. М.Островського та премії ім. В.Юхимовича, літературних премій «Гілка Золотого каштана».

Микола Федорович залишив пам'ять по собі особисто і в моєму житті. Я мала щастя працювати пліч-о-пліч з ним в нашому Київському товаристві болгарської культури «Родолубіє» понад 20 років. У спілкуванні з ним відчувала в ньому справжнього друга, доброзичливого, чуйного, люб'язного, завжди готового прийти на допомогу. Своєю привабливою усмішкою, притаманним йому гумором він завойовував серця всіх, хто його оточував. На обкладинці

мого болгарсько-українського словника (2004 р.) закарбовані його слова, якими він засвідчує, що в пам'яті людській творці слов'янської абетки Кирило і Мефодій незабутні, вони залишились в ній на віки.

*Моя дзвінка скарбниця – мій Словник
Від гір Балкану, поля і діброви...
То найрідніший зоряний квітник
Болгарської праматерної мови.
Де слово – то і сонце і блакить,
Що будять нас промінням ще здалека,
Де наче дзвін відлунує щомить
Кирила і Мефодія абетка.*

Доля відміряла М.Ф. Сингаївському 76 років. Він прожив життя чесно (іржа сучасного життя не торкнулася його душі), все життя працював з повною віддачею сил та енергії – «криницю викопав і виплекав свій сад», неповторно оспівував у своїй творчості свою Україну, своє Полісся, свій український народ.

На завершення хочу звернути увагу на таке. Ще на початку створення незалежної України (1993 р.) Микола Федорович, використовуючи свою журналістську трибуну, закликав до всенародної злагоди в суспільстві, яка, за його висловом, «потрібна заради гідного життя кожної людини і розбудови суверенної держави України», а тому, зазначав він, «маємо прагнути заповіданого з віків – злагоди, єдності, добротворення», «отого вічного братолюбства, яке омріяв і заповів нам геніальний Кобзар». Нагадаємо ці слова нашого видатного майстра слова, вірного сина України керівникам держави, які мають усвідомити величезність своєї відповідальності за долю свого народу і перейти від гучних фраз з трибун до конкретних дій. Це справа сьогодні.

Катерина Потапенко, член Правління Київського товариства болгарської культури «Родолубіє»; доктор філософії в педагогіці, доцент, нагороджена плакетом «Паисий Хилендарський» Міністерства освіти і науки Болгарії та Національного інституту освіти Болгарії, почесним знаком Державної агенції болгар за кордоном.

150-річчя Лесі Українки відзначатимуть на державному рівні

В Україні готуються до відзначення 150-річчя з дня народження Лесі Українки 25 лютого 2021 року

ВЕРХОВНА Рада на своєму засіданні 8 лютого ухвалила постанову про відзначення на державному рівні 150-річчя від дня народження Лесі Українки, яке виповниться 25 лютого 2021 року. За таке рішення проголосували 248 депутатів.

Парламент рекомендував Кабінету міністрів у двотижневий термін утворити спеціальний організаційний комітет, розробити й затвердити план заходів відзначення, вирішити питання щодо його фінансового та матеріально-технічного забезпечення.

Зокрема рекомендували виділити кошти на підготовку та видання повного зібрання творів Лесі Українки у 16-ти

томах, персональної енциклопедії «Леся Українка», наукової біографії письменниці, словника мови творів авторки, оновленого варіанту спогадів про неї, репринтного видання з науковими ко-

ментарями її прижиттєвих поетичних збірок і лірико-епічних та драматичних поем.

Також планується здійснити електронне видання основних періодичних видань, у яких опубліковані твори авторки, продовжити роботу з підготовки та видання щорічних збірників наукових праць, матеріалів та документів «Леся Українка і сучасність» та «Леся Українка: доля, культура, епоха», створити повний корпус бібліографії письменниці, а також електронний варіант архіву родини Драгоманових-Косачів.

Держкомтелерадіо рекомендували організувати тематичні теле- і радіопередачі, присвячені життю і творчості Лесі Українки, а також забезпечити висвітлення заходів із відзначення річниці у ЗМІ.

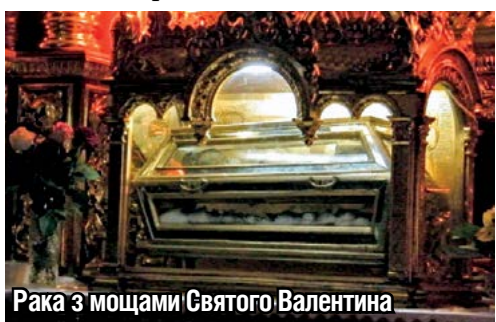
В Україні знаходяться мощі Святого Валентина, покровителя закоханих

14 лютого закохані вшановують Святого Валентина, а Римо-Католицька Церква – День Святих Кирила та Мефодія

МОЩІ Святого Валентина знаходяться у Самборі (на Львівщині), в храмі Різдва Пресвятої Богородиці (на фото вгорі) з 13 травня 1779 року. Про це записано в книзі «Княжий город Самбір», яку опрацював Франс Арабіяса, що був довгий час парохом і деканом Самбірським на початку 20 століття. Ці мощі, як пише автор, викопані на кладовищі святої Прісцили в Римі, де святий був священником і близько 270 року загинув мученицькою смертю. У Римі в архівах Папського інституту є скупий запис про те, що священномученик Валентин є покровителем Перемишльсько-Самбірської Єпархії.

Початок вшанування Святого Валентина як покровителя любові має давню

Рака з мощами Святого Валентина

історію. Стародавні легенди розповідають про його пастирську діяльність серед молодих людей.

Розповідають, що у той час імператор Клавдій II для зміцнення боєздатності своєї армії ввів заборону чоловікам одружуватися і мати дітей. Звичайно, що такий наказ розлучив багатьох закоханих. Таємно і всупереч владі єпископ благословив молодих, які бажали з'єднати своє життя. За цю свою «антидержавницьку» діяльність святий неодноразово був ув'язнений і остаточно страчений. Таким чином людська вдячність приписала йому титул покровителя закоханих і прикрасила його пам'ять багатьма легендами.

У Римському Мартирологу (Martyrologium Romanum), тобто книзі, в яку на кожний день вписані імена святих, яких згадує Римська Церква під датою 14 лютого на першій позиції ми побачимо святих Кирила і Мефодія, покровителів Європи, саме їх урочисто згадує в літургії Католицька Церква у день 14 лютого. Окрім Кирила і Мефодія 14 лютого у Мартиролові згадується ще 10 святих. Святий Валентин знаходиться на другій сходинці (після Кирила і Мефодія) у переліку святих.

Папа Геласій I у 496 році присвятив св. Валентину день пам'яті 14 лютого, ймовірно для того, щоб витіснити язич-

ницьке свято римських «люперкаліїв», свято плідності і материнства, а у практиці розв'язної любові і еротизму. Образ Святого Валентина мав підкреслити передусім романтичну любов між чоловіком і жінкою, показати її духовний вимір. Адже всі легенди про святого Валентина сповнені саме романтизму. Наприклад ця: одного разу єпископ, прогулюючись, побачив двох молодих людей, які сварилися, і підійшовши до них, вручив їм троянду і попросив, що вони вдвох потримали її: молоді відійшли примирившись. Інша версія цієї ж легенди розповідає про те, що святому вдалося привернути їм любов, наказавши чудесним способом кружляти довкола них молодим голубкам, які воркували любовні пісні.

Звичайно, свого найбільшого романтизму свято Святого Валентина набрало у час романтиків Середньовіччя.

У святому Валентині християни вбачали також покровителя подружньої любові. Так, наприклад, під покровительством святого у Парижі 14 лютого 1400 року був заснований Верховний Трибунал любові – інституція, яка була інспірована засадами лицарської любові. Трибунал мав за завдання вирішувати справи, які стосувалися подружніх контрактів, зрад, насильства над жінками тощо. Судді вибиралися на основі знайомства з поезією любові.

Загалом у римо-католиків є 16 Святих Валентинів і дві Святих Валентини. 1969 року покровитель закоханих був вилучений із календаря святих як такий, чия історичність взяли під сумнів.

Греко-Католицька та Православна Церкви вшановують пам'ять Валентина, пресвітера Римського 19 липня.

Киевские татары

Хабибуллины.
Хамидуллины. Валеевы.

Фрагменты истории киевских татар.

Из воспоминаний детства

(Продолжение. Начало в «НД» №№1, 2, 3, 4, 5).

София Хасановна Валеева (Хамидуллина)

Братья Асман и Миргазим ушли на фронт, и София осталась с матерью одна в своей квартире на Нижнем Валу, 15.

С апреля 1942 года началась отправка киевского населения в Германию. Избежать отправки было очень трудно: списки жителей со всеми данными о возрасте сохранялись в домоуправлениях, за это отвечали управдом и дворник, которых регулярно проверяла полиция. Со временем начали забирать и 14-летних подростков. С начала 1943 года оккупанты устраивали регулярные облавы просто на улицах, особенно в людных местах. Такими были городские базары: самый многолюдный Евбаз на нынешней площади Победы, Сенной на Львовской площади, Житний на Подоле... Большие крытые немецкие грузовики тихо подъезжали к базарным воротам, часть солдат с винтовками мгновенно перекрывала выходы, часть начинала прочесывать толпу, чтобы офицеры могли определить пригодных к работе людей. Последних грузили на машины, и – прощайте родные и Киев. Фактически каждого четвертого тогдашнего киевлянина – оккупанты отправили на принудительные работы в Германию.

Ферида Михайловна отвезла Софию в село Кагарлык Киевской области к знакомым, которые ее прятали в подвале, во время полицейских облав. Вернулась в Киев София Хасановна в конце 1943 года, когда столица Украины была полностью освобождена от немецких оккупантов.

София Хасановна с матерью в доме на Подоле, по-прежнему, оставались одни: старший брат Асман после войны жил в Москве, а Миргазим служил в Ленинграде.

В 1948 София вышла замуж за военного, татарина по национальности, боевого офицера, прошедшего войну с первого дня до последнего – Хамита Валеевича Валеева, и уехала с ним по месту его службы. Как жена офицера, переносила с ним все тяготы военной службы, кочуя по разным военным городкам бывшего Советского Союза, от Камчатки до Ивано-Франковска.

София Хасановна Валеева (Хамидуллина), родила сына Эмира, дождалась внуков и правнуков. Была счастливой мамой, стала счастливой и любимой бабушкой и прабабушкой. Недавно ей исполнилось 90 лет, она прекрасно выглядит и в прекрасном здравии! Желаем ей еще долгих лет жизни на радость всем!

Но, верну несколько страниц этого повествования назад...

В середине 1930-х годов семья Хамидуллиных переехала на Нижний Вал, 15, где три комнаты и большая кухня на втором этаже, были в их распоряжении. Это жилье они уже не арендовали, а купили.

Продолжение в следующем номере

Символ свободи: 100 років Державному гербу України

25 лютого 2018 року Державному гербу України виповнилося 100 років.

ЦЬОГО дня 1918 року Мала Рада (орган Української Центральної Ради, що діяв між сесіями) ухвалила: «Гербом Української Народної Республіки приймається знак Київської держави часів Володимира Великого». Відтоді Тризуб офіційно – державний символ УНР.

Після проголошення Акту Злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 року Тризуб став Державним гербом і для західноукраїнських земель.

26 лютого 2018 року в Національному музеї історії України відбулось відкриття виставки «Символ твоєї свободи: 100 років Державного герба України», яку музей організував спільно з Українським інститутом національної пам'яті.

На виставці представлені експонати з фондів На Галузевого державного архіву СБУ, Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. Вернадського, Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні – Музею Революції Гідності та приватної збірки колекціонера Віктора Киркевича.

Виставка представляє унікальні експонати, що демонструють давню історію

й ту важливу роль, яку Тризуб відігравав та продовжує відігравати в історії України. Зокрема можна побачити артефакти доби Русі з центром у Києві: плінфу, цеглу та кераміку з Тризубом, Тризуб на монетах київських князів; артефакти доби відродження; символіку Тризуба як герба доби Української революції 1917-1921 рр.: фото, поштівки, проекти гербів УНР та Української Держави, тогочасні проекти печаток, прапори, банкноти, знаки розрізнення та відзнаки, а також низку цінних документів тогочасних українських державних структур; листівки, документи, знаки розрізнення й іншу атрибутику ОУН та УПА, а також першу, дивом збережену, національну символіку доби відновлення Незалежності України. Окреме місце в експозиції займають ескізи гербів Георгія Нарбута та Василя Кричевського, перші зображення Гербів на ескізах 100-гривневої купюри (1918 р.).

Загалом на виставці представлено понад 200 експонатів. В експозиції задіяні унікальні експонати, які демонструють давню історію державного символу України та його значення в українській історії. На відкритті виступили: Віце-прем'єр-міністр України Павло Розенко, Генеральний директор Національного музею історії України Тетяна Сосновська, Голова Українського інституту національної пам'яті Володимир В'ятрович, директор архіву СБУ Андрій Когут, колекціонер Віктор Киркевич (на фото). Тризуб,

що став символом боротьби України за незалежність і Державним гербом України 100 років тому, за доби УНР, має тисячолітню історію.

19 лютого 1992 року Верховна Рада України ухвалила постанову «Про Державний герб України», якою затвердила Тризуб малим Державним гербом. Це, разом із назвою національної валюти – гривні, стало продовженням історичної тяглості символів державності сучасної України від часів Русі через добу Гетьманщини та періоду Української Народної Республіки до наших часів. Виставка, присвячена 100-річчю Державного герба України є одним із заходів на відзначення 100-ліття Української національно-визвольної боротьби 1917-21 років, буде діяти до 30 березня на першому поверсі Національного музею історії України (Київ, вул. Володимирська, 2).

Георгій Лук'янчук

9 лютого у Миколаєві, у Центральній міській бібліотеці імені М.Л. Кропивницького, відбувся другий літературний вечір з циклу «Література народів Миколаївщини».

ЦЬОГО разу він був присвячений пам'яті видатного грузинського поета, державного діяча, автора національної епічної поеми «Витязь у тигровій шкурі» Шота Руставелі. Про життя видатного грузина відомо дуже мало. Одні стверджували, що Руставелі походив з вельможної сім'ї, за іншими даними відомо, що багатий дядько взяв небожа, який осиротів у дитинстві, собі на виховання. Вчені стверджують, що можливою датою народження поета є 1172 рік. А прізвище «Руставелі» він отримав за місцем походження, за однією з версій – це селище Руставі. Шота здобув освіту спочатку в монастирях Грузії, потім в Афінах. Про його найбільше кохання до грузинської цариці Тамари і нині існують легенди. Він був скарбником у палаці цариці. Вважають, що він відразу ж закохався в неї, як тільки побачив. Відповівши на почуття поета, Тамара стала його коханкою. Але, скоріш за все, взаємності поет так і не домогся, тому кохав царицю потайки. Саме їй він присвятив поему «Витязь у тигровій шкурі». У ній закоханий Шота оспівав ідеали лю-

У Миколаєві вшанували Шота Руставелі – витязя грузинської поезії

бові, дружби, благородства, честі й доброти. Усі ці якості поет бачив у своїй великій правительці.

Можна сказати, що Руставелі випередив Європу на 200 років і створив перший у світі гуманістичний твір, який пронизаний почуттям любові й співчуття до людини. Слід зазначити, що Шота Руставелі був великим майстром поетичної форми. Він написав поему строфами, які називаються шаірі (з араб. – вірш). Руставелі ніде не повторював одних і тих же рим і збагатив грузинську

літературну культуру. Взагалі, вперше ім'я Шота Руставелі читач почув із книжки митрополита Євгена Болховітінова, яка вийшла у 1802 році. А в 1966 році святкували 800-річчя з дня народження Шота Руставелі, зображення якого можна було побачити на марках, монетах, картинах відомих художників. Твір досить часто перевидували: до 1979 року вчені нарахували 60 видань, 30 з яких були радянськими. Вірші Руставелі були перекладені багатьма мовами, на деякі мови переклади робились декілька разів. У Німеччині нараховують 5 повних перекладів, в Англії – 4, у Франції й Угорщині – по 3 повних переклади. У 2016 році, на 47-му книжковому ярмарку відбулась презентація книжки арабською мовою.

«У поемі описані такі людські якості, розповідають про такі вчинки і про таких героїв, що після прочитання у простої людини немає іншого вибору, як відповідати образу цих героїв» – говорить Голова грузинського національно-культурного товариства «ІБЕРІЯ» Валерій Ехвая.

Поема й сьогодні надихає на створення цікавих проектів. Наприклад, за мотивами поеми був створений комікс – для тих, хто ледачий і не любить читати, але любить дивитися на красиві картинки. Також грузинський художник створив колекцію ювелірних прикрас для одного з грузинських брендів. Ці прикраси цілком могли носити герої поеми Руставелі.

«Витязь у тигровій шкурі» – це той твір, який актуальний і сьогодні, адже ідеї, що висунув Руставелі – безмежна віра в людину, в її здатність до відданої дружби, віра в добро і справедливість – не просто правильні, вони геніальні. Можливо тому постать Шота Руставелі оцінюють як одного з найбільших гуманістів Середньовіччя...

Ну, а на вечорі в його честь 9 лютого ми, жителі ХХІ століття, намагалися трохи доторкнутися до геніальної поеми великого майстра – справжнього витязя грузинської поезії, – читаючи рядки з його творів. Звучали уривки з поеми українською, грузинською, російською й білоруською

мовами. Пізнаючи його життя і творчість, ми знайомилися з неповторною і такою колоритною країною як Грузія, з її природними красотами, щедрими і добрими людьми, дивовижною мовою, яка заворожує. І ми сподіваємось, що молодим людям, які завітали на вечір, захочеться якось взяти з книжкової полиці «Витязя в тигровій шкурі» і зануритися в цей світ доброти й чистоти, прадавніх сказань і легенд, героїв і чарівних принцес, а ще вікової мудрості, аби не втратити віру в казку й чистоту людських відносин...

Залишається додати, що ініціатором проведення літературно-музичних вечорів «Література народів Миколаївщини» стала Рада національних товариств Миколаївської області за підтримки Центральної міської бібліотеки ім. М.Л. Кропивницького. Чекаємо Вас на наших наступних заходах!

Аліса Мелікадамян, студентка 1-го курсу спеціальності «Журналістика» факультету філології ЧНУ ім. П. Могили

На фото (зліва-направо): Голова Миколаївського обласного грузинського національно-культурного товариства «Іберія» Валерій Ехвая, учитель історії вірменської недільної школи м. Миколаєва Левон Захарян, Голова Правління Ради національних товариств Миколаївської області Лоліта Каймарзова.

Українська мова є найдавнішою із живих слов'янських мов

Українська мова виникла понад 1570 років тому – до 448 року нашої ери!

Історик зафіксував українські слова ще 448 р. н.е.

ЗГІДНО з висновками багатьох мовознавців, українська мова виникла набагато раніше, ніж вважає офіційна наука.

На думку цих дослідників, українська мова є найдавнішою з живих слов'янських мов.

448 року н.е. візантійський історик Пріск Панікійський, перебуваючи у таборі гунського володаря Аттіли (на території сучасної України), записав слова «мед» і «страва».

Українською розмовляють в Україні й у тих країнах, де є чимала українська діаспора (наприклад, у США, Канаді, Аргентині, Бразилії, Росії).

У різні часи мовознавці висували різні гіпотези з приводу виникнення української мови. В наш час є дві гіпотези, визнані в наукових колах:

- концепція словіста, доктора філософії, академіка Ю. Шевельова – українська мова безпосередньо виділилася з праслов'янської мови;
- концепція російського мовознавця О. Шахматова – українська мова виникла зі спільноруської прамови, від якої походять й інші «руські мови» (північно-великоруська, південно-великоруська та білоруська).

Однак, ця версія, на думку багатьох лінгвістів, є недовершеною, оскільки українська мова суттєво відрізняється від інших «руських» мов різними фонетичними явищами та лексикою. З точки зору лексики, найближчими до української є білоруська (84%), польська (70%) та сербська (68%) мови, російська – на четвертому місці (62%).

Українська була дуже тісно пов'язана зі старослов'янською – спільною мовою предків сучасних слов'ян, так само як санскрит є мовою, найближчою до спільної мови перших індоєвропейців (арійців). До речі, в українській мові є багато слів, які майже ідентичні словам у санскриті: «повітря», «кохати», «кінь», «дерево», «вогонь».

Вчений В. Кобилюх у своїх роботах доводить, що українська мова сформувалася ще раніше – у X-IV тисячоліттях до нашої ери! Тому походження найважливіших українських слів слід шукати саме в санскриті, а не в російській, німецькій, турецькій, грецькій та інших мовах, які виникли значно пізніше. Самим свідченням того, що праукраїнська мова поширилася по всій земній кулі, є давні топоніми й гідроніми, які збереглися до наших днів.

Хотілося б додати, що мова – це не просто засіб спілкування, а й культурне обличчя нації. То ж цілком логічним, на мою думку, є той факт, що народ, який неабияк ставиться до рідної мови, культури, не має і своєї незалежної, розвинутої та стабільної держави.

Нехай рядки Шевченка «...і чужому навчається, й свого не цурайтесь...» надто «хрестоматійні», та все ж у міркуваннях про українську мову на думку завжди спадають саме вони. Якби українці послуговувались цими словами як життєвим девізом і не цуралися своєї мови, певно, багато що в Україні змінилося б на краще.

Дарина Дар

Маловідомі факти про Україну

Є факти, які українці чудово знають про свою Батьківщину. Однак, чимало й таких, про які багато хто з нас не здогадується.

Для читачів ми підготували підбірку найцікавіших матеріалів про Україну. Деякі з них кожен із нас знає з дитинства, про деякі – вже трохи забули.

То ж, запрошуємо у світ неймовірних фактів про Батьківщину.

Перші в світі

Автор однієї з перших у світі Конституцій – український політичний і громадський діяч Пилип Орлик. 5 квітня 1710 р. його обрали гетьманом Запорізького війська. У цей же день Пилип Орлик оголосив «Конституцію прав і свобод війська Запорізького». У США Конституцію прийняли в 1787 р., у Франції та Польщі – тільки в 1791 р.

Перший рамковий вулик винайдено в Україні у 1814 р. Петром Прокоповичем.

Україна в останні роки впевнено зберігає місце у трійці світових лідерів з виробництва меду.

Пам'ятники відомому українському поетові Тарасу Шевченку встановлені в 1200 місцях по всьому світові.

Перша гасова лампа винайдена у м. Львові працівниками аптеки «Під золотою зіркою» Ігнатієм Лукасевичем та Яном Зехом у 1853 р.

Того ж року у львівському шпиталі була проведена перша хірургічна операція при освітленні гасовою лампою. Згодом гасова лампа була представлена на міжнародній виставці у Мюнхені, винахід був відзначений там спеціальною грамотою.

Станція метро «Арсенальна» у Києві – найглибша у світі. Вона проходить під землею на глибині 105 м. Станцію побудували в 1960 р., однією з перших.

Найкоротша головна вулиця серед усіх столиць світу, але в той же час одна з найширших і найгарніших – Хрещатик у Києві. Її довжина всього 1225 м.

Український духовий інструмент трембіта – найдовший духовий музичний інструмент у світі.

Унікальні факти в Україні

Першим вищим навчальним закладом в Україні була Острозька колегія, що була заснована у м. Острог князем Костянтином Острозьким у 1576 р. Тоді це був єдиний вищий навчальний заклад у східнослов'янському світі.

Найдовша печера України носить назву «Оптимістична» і знаходиться на Поділлі. Це гіпсова печера на глибині 20 м протяжністю 216 км. Найдовша гіпсова печера у світі і друга за протяжністю взагалі, вона поступається лише Мамонтової печері в США.

Українці зробили найбільший у світі келих для шампанського об'ємом у 56,25 л. Як пити шампанське з такого келиха, поки незрозуміло, але це ще один офіційний світовий рекорд Гіннеса від українців.

Більшість українських слів починаються з літери «п». Найчастіше використовується буква алфавіту – «о». Букви «ф» and «г» використовуються найрідше.

На конкурсі краси мов у Парижі в 1934 році українська мова зайняла третє місце після французької та перської за такими критеріями, як фонетика, лексика, фразеологія, структура речень.

До майже повного руйнування у 1240 році монголо-татарами Київ був одним з найбільших міст Європи, в п'ятдесят разів більшим за Лондон, в десять – за Париж. Досяг свого розквіту за Ярослава Мудрого (1010-1054 н.е.), який поріднився з королівськими родинами Франції, Норвегії, Румунії та Польщі. Його населення складало близько 50 000 жителів. Щоб знову досягти таких демографічних показників, знадобилося близько 600 років. Цілком можливо, якби не тодішнє руйнування, Київ міг бути фактично найрозвинутішим та найбільшим містом Європи довгі роки.

Посол Естонії в Україні Герт Антсу

100 років Естонській державі

Естонській державі 24 лютого 2018 року виповнюється сто років. Жодна держава не народжується за один день, тому і святкування триватиме цілих три роки. В історію народження Естонії вписано безліч подій, які заслуговують на те, щоб про них згадали.

Естонія – маленька країна, і місцеві жителі дуже пишаються власною мовою. Хоча естонський є рідною всього для 920 тисяч осіб, естонську мову можна почути по всьому

світу. Е. Хемінгуей говорив про те, що немає в світі порту, де не можна було б зустріти естонця.

До ювілею Естонії готуються по всьому світу: святкування триватиме з квітня 2017 по лютий 2020 року.

Ювілейні заходи присвячені всім найважливішим етапам створення держави. Тих, хто побуває в Таллінні в цей період, запрошують взяти участь у масштабному святкуванні 100-річчя Естонії.

А воно створюється самими людьми. Девіз святкувань – «Зробимо Естонії подарунки». Це означає, що будь-яка людина, громада або самоврядування може активно включитися в святкування ювілею своєї країни.

Керівники Ради національних спільнот України взяли активну участь в урочистостях з нагоди 100-річчя Естонської держави.

Фото Іллі Литвиненка

Румунська кухня

РУМУНСЬКА національна кухня досить оригінальна. Розвиваючись століттями під впливом своїх традицій, а також увібравши в себе кулінарні традиції сусідніх європейських, слов'янських і фінських народів, вона набула репутації простої і дуже ситної. Основу кухні складають всілякі овочі та кукурудза. Найбільш уживаним у побуті продуктом є «мамалига» – круто зварена каша з кукурудзяної муки. Її подають з усілякими добавками, смажать, роблять з неї пудинги і легкі закуски. Також традиційне місце на столі займають коржики «Мела».

Овочевих страв безліч. Найбільш оригінальні особливі голубці з капустяного і виноградного листа «сармале» (деякі їх види готують до трьох діб!); фаршировані м'ясом, сиром і рисом помідори, фаршировані гриби, страва з домашньої локшини, овочів і молочних продуктів «йюфка», фарширована цибуля, рагу із зеленої цибулі, квасоля з копченим салом, пюре з квасолі й різна свіжа зелень. Широко використовуються закуски із свіжих овочів у вигляді складних салатів у поєднанні з яйцями, бринзою або сметаною.

Національними стравами також вважаються десятки видів традиційного густого супу «чорбе», який зазвичай підкислюється квасом, розсолоним кефіром або іншими кисломолочними продуктами, суп з тмином, суп з білокачанної капусти зі сметаною, гуляш, своєрідний кислий суп з настоєм висівок і кукурудзяної муки – «барш», суп з м'ясними кульками і овочами, суп з рубця, суп з помідорів з часником та ін.

М'ясо широко використовується в усіх видах і у всіляких комбінаціях з іншими інгредієнтами. Популярна нашіптована

на часником баранина, рагу з потрухів «токітура», копчене в диму козине м'ясо, смажені на вугіллі сосиски «патріч'єні», омлети з сиром, шинкою і грибами, тушковане в чавунку курча, олтянська «чулама» із курчати з мамалигою, тушкова шарамі капуста з м'ясом, печення з м'яса і овочів «токане», шашлик з печінки «фрігеруй», рагу з телятини «чулама», страва з потрухів ягняти «дроб», смажені на вугіллі котлетки з гірчицею «міттей», яловичина з червоним перцем і борошняними галушками «папрікаш де вінтел», молдавський холодець із птиці й свинини, смажена і маринувана риба з різними гарнірами, рибний «гювеч» з овочами, ягня на рожні, шашлик, кебаб, мусака і т. д.

Традиційно готується величезна кількість страв з тіста – паски «Козонак», калачі з листового тіста з різноманітними начинками «інвиртїте», плоскі пиріжки з м'ясом «паржоале», трансильванські галушки, пироги й галушки з сиром «Брюйа», солодкі ватрушки «пасча», млинці, «алівенці», «плацинди» з гарбузом, сиром, яблуками або картоплею, сирники із сметаною «папанашці», десятки видів вареників і пудинги.

Для десерту типові напівкруглий пиріг з начинкою, різноманітні бісквіти з фруктами, бріюші і савар, баклава, саралієв, рахат-лукум і тисячі видів варення.

Особливої уваги заслуговують румунські вина. Найрацями сортами вважаються Беб'яска, Бусуйок, Згіхара, Фет'яска, Граса-де-Котнар... Чудовою якістю славляться і місцеві бренді «вінарс», серед яких найкращими вважаються марки Васконі, П'єтроаса, Жидвей, Доробанц і Мурфатлар. Також у Румунії роблять непогані міцні напої, в тому числі традиційний румунський сливовий самогон «цуйка» (55-60 «градусів») і угорську «палінку».

Рецепт приготування мамалиги:

1. Всыпать кукурузную муку и размешать.
2. Поставить на средний огонь, варить, постоянно помешивая, 10 минут.
3. Продолжать варить еще 20 минут, собирая деревянной ложкой мамалигу со стенок и перемешивая.
4. Мамалига готова, когда на стенках кастрюли образуются корочки.

Традиційна кухня Молдови

ТРАДИЦІЙНА кухня Молдови славиться своєю різноманітністю і вишуканістю завдяки тому, що формувалася вона під впливом культур багатьох народів, що в різні часи перебували на території країни (українців, росіян, греків, євреїв, німців та ін.).

Оскільки Молдова вважається країною винограду, фруктів і овочів, а також вівчарства і птахівництва, історично склалося так, що найбільш улюбленими стравами для молдаван є бринза, мамалига, страви з овочів, фруктів і м'яса. І, звичайно ж, особливе місце в молдавській кухні займає вино.

Сир з овечого молока – бринза готується в Молдові з XVII століття, з часів, коли в країні активно розвивалося вівчарство. Використовується бринза в приготуванні великої кількості страв національної кухні, а також вживається в натуральному вигляді в якості закуски.

Ще одна, не менш популярна страва в Молдові – це мамалига. Готується вона з густо завареної кукурудзяної муки і подається зазвичай з бринзою, молоком, а також з борщем, солоною рибкою, шкварками. Кукурудза з'явилася в країні близько 200 років тому, першим її застосуванням було приготування їжі для бідняків, і лише з часом з кукурудзи почали готувати найрізноманітніші страви (супи, гарніри і багато іншого).

Молдавська кухня відрізняється великою кількістю овочів і фруктів, які у великій кількості є в країні, завдяки хорошим природним умовам. Широко застосовуються в приготуванні різних страв кабачки, баклажани, перець, помідори, квасоля, сочевиця, редис і цибулю. Овочі в молдавській кухні використовуються як самостійні страви, так і в якості гарнірів. Готуються вони всілякими способами: це смаження, тушування, запікання, соління, відварювання. А такі овочі, як перець і баклажани, часто фарширують рисом із м'ясом або іншими овочами. Популярні в Молдові також різноманітні рагу з овочів, пюре з бобових, закуски з маринуваних овочів.

Для додання всім стравам більш пікантного і вишуканого смаку в Молдові прийнято використовувати безліч приправ і прянощів, таких як перець, чабер, гвоздика, естрагон. Цибуля-порей

і селера часто використовуються і як самостійні страви. Окремо можна виділити і часник, оскільки в молдавській кухні на його основі готуються дві популярні підливи – муждеем і скордолі. Крім того, часник додається практично в усі м'ясні та овочеві страви.

Другі страви в молдавській кухні традиційно готують з використанням яловичини (міттей), свинини (кирнецей, костіцу, мушка), птиці (зама), баранини (чорба, гівеч, мусака), риби. Найбільш популярними видами приготування м'яса є тушування (в духовці), запікання в горщиках і смаження на решітці (на змащену шпиком решітку, яка встановлюється над розжареним вугіллем, кладеться порізане шматками м'ясо або ціла тушка). Одним із найулюбленіших м'ясних страв у молдаван є курячий суп з овочами (заме де геїне), холодець з півнів (речітур), голубці (сар-

мале), костіцу і міттей (страви приготовані на решітці). М'ясо молдаван зазвичай готують з великою кількістю овочів, і часто – фруктів (айва, абрикоси). Характерною особливістю молдавської кухні є також використання сухого вина і томатного соку в м'ясних стравах і соусах до них, для додання м'ясу м'якості і пікантності.

Борошняні вироби в молдавській кухні представлені вертутами, плациндами з різними фаршами, пасками, варениками. А для приготування десертів використовується виноград і найрізноманітніші фрукти – айва, яблука, сливи, черешня, вишня, абрикоси, а також – горіхи. Найбільш популярними кондитерськими виробами в молдавській кухні є кукурудзяні тістечка, печиво Го-гоша і семілуна, альвіція, пелтя.

Молдавські вина добре всім знайомі навіть за межами країни. Вони широко використовуються у приготуванні національних страв і є невід'ємною частиною будь-якого застілля.

Так, страви з баранини зазвичай супроводжують біле або червоне вино (в залежності від методу приготування м'яса), до яловичини або птиці подається біле вино. Важкі і гострі м'ясні страви запивають більш міцними спиртними напоями (різноманітні цуйки і наливки). Кагор традиційно вважається невід'ємною частиною святкових столів, він подається з кутею, пасками, плечінтами. Молдавські коньяки часто прикрашають святковий стіл.

Фотоконкурс газети «Національний діалог»

УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ:

Конкурс проводиться для читачів і друзів газети Ради національних спільнот України «Національний діалог» і спрямований на популяризацію газети «НД».

ОРГАНІЗАТОР КОНКУРСУ: Рада національних спільнот України.

Конкурс проводиться у трьох номінаціях:

1. Селфі-фото (з допомогою монопода чи без нього).
2. Звичайне фото.
3. Фотоколаж.

На кожному фото обов'язково має бути газета «Національний діалог» або її логотип.

У кожній з номінацій за оцінками журі передбачено грошову премію у 500 грн. Основний преміальний фонд конкурсу складає 1500 грн.

Додатково в кожній номінації будуть вручатися заохочувальні призи за найбільшу кількість лайків під фото (які відповідають умовам конкурсу), розміщеними організатором конкурсу на сторінці РНСУ у Facebook: <https://www.facebook.com/radaspilnot/>

У конкурсі можуть брати участь всі бажаючі незалежно від віку, статі, місця проживання і роду діяльності.

Плата за участь у конкурсі не стягується.

Всі авторські права зберігаються за авторами робіт.

До складу журі конкурсу входять члени Ради Національних спільнот України та члени редколегії газети «Національний діалог».

Для оцінювання конкурсних робіт обрані наступні критерії:

- відповідність темі конкурсу;
- художній рівень фото;
- оригінальність ідеї і зміст;
- якість виконання;
- загальне сприйняття.

Кожен учасник може подати тільки по одній конкурсній роботі у кожну з номінацій. Подані роботи можуть бути не допущені до участі у конкурсі (без пояснення) у наступних випадках:

- роботи не відповідають тематиці конкурсу;
- низька художня або технічна якість фотографій;
- порушення авторських прав (плагіат);
- інше.

Термін проведення конкурсу (період надсилання конкурсних робіт) – з 1 березня по 31 березня 2017 року.

Підведення підсумків конкурсу – з 10 по 20 квітня 2018 року. Нагородження переможців – на початку травня 2018 року.

Технічні вимоги до конкурсних робіт:

Фотографії мають бути цифровими, кольоровими, з роздільною здатністю не менше 100 dpi і обсягом не менше 200 кілобайт – для селфі-фото, та не менше 200 dpi і обсягом не менше 1 мегабайта – для звичайних фото та колажів.

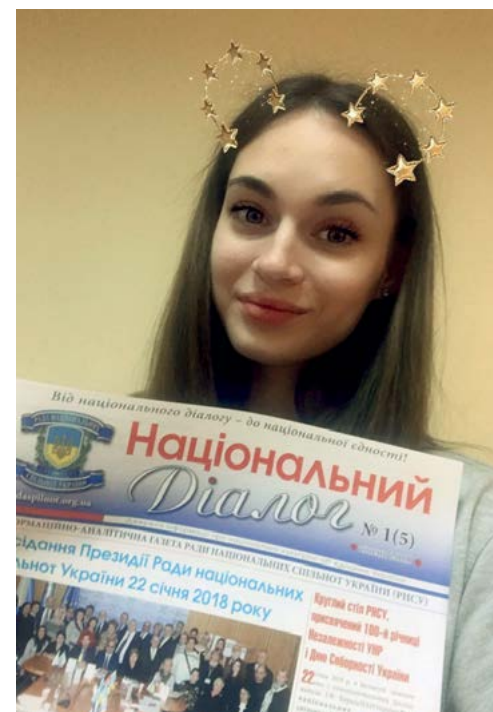
Усі роботи надсилаються в електронному вигляді на електронну адресу: konkurs-RNSU@ukr.net з поміткою «На фотоконкурс», із вказанням назви фотороботи та інформації про автора (прізвище, ім'я, по батькові, вік, місце проживання, рід занять, контактний телефон).

Після підведення підсумків конкурсу може бути проведена низка публічних виставок робіт його учасників.

Роботи, відібрані членами журі для виставки, залишаються в колекції конкурсу і можуть бути використані для демонстрації їх третім особам на безгонорарній основі.

Орієнтовні зразки конкурсних робіт:

1. Селфі-фото:

2. Звичайне фото:

3. Фотоколаж:

Інформація про конкурс висвітлюється на сайті Ради національних спільнот України www.radaspilnot.org.ua сторінці РНСУ у Facebook <https://www.facebook.com/radaspilnot/> та на сторінках газети «Національний діалог».

Довідки з усіх питань конкурсу – за телефонами:

+ 38 044 227 9865,
+ 38 067 878 7351,
+ 38 093 045 2036,
+ 38 050 784 0338

Приємна новина! Починаючи з квітня, можна передплатити газету РНСУ «Національний діалог»

Шановні друзі! Нашу найкращу інформаційно-аналітичну газету «Національний діалог» з березня 2018 року включено до Каталогу передплатних видань України.

Передплатний індекс газети РНСУ «Національний діалог» — 60357.

У будь-якому відділенні Укрпошти Ви можете здійснити передплату газети, починаючи з квітня 2018 року. Для цього Вам потрібно назвати передплатний індекс газети 60357, свою адресу та провести оплату. Вартість 8-ми номерів газети по передплаті із щомісячною доставкою на Вами вказану адресу по всій Україні – в межах 30 грн.

Передплативши газету інформаційно-аналітичну «Національний діалог», Ви зробите найкращий подарунок для своєї сім'ї, для своїх друзів та знайомих. Подаруйте передплату на нашу газету нашим ветеранам, активістам.

Підтримаймо разом інформаційно-аналітичну газету «Національний діалог»!

Щомісячна інформаційно-аналітична газета Ради національних спільнот України «Національний діалог»
Свідоцтво про державну реєстрацію КВ 2293 – 12843Р, видано Міністерством юстиції України 06.10.2017 року
Видавець: ГО «Рада національних спільнот України»
Головний редактор: Михайло Роль
Випускаючий редактор: Вячеслав Потапов
Верстальник: Олександр Антропов
Редакційна колегія: Голова – Ашот Аванесян
Члени редакційної колегії: Емір Валєєв, Василь Казак, Різан Бабаєв, Петро Григоріченко, Микола Корецький, Весела Залогіна, Інеш Кдірова, Людмила Мухіна, Кан Ден Сік,

Володимир Лейсле, Алла Потапова, Емма Беньямінова, Сергій Братчик, Ліана Михайловська
Наклад 5000 прим.
Адреса редакції: 01010 м. Київ, вул. Левандовська, 12
e-mail: ND-RNSU@ukr.net
Секретаріат Ради національних спільнот України:
e-mail: radaspilnot@ukr.net, тел. +38 044 227 9865
Редакція може не поділяти погляди авторів статей. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Оголошення, реклама та листи друкуються мовою оригіналу, реклама – лише державною українською мовою. Листування ведеться

лише на сторінках газети. Відповідальність за зміст статей несуть автори. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець. Додаткова інформація про діяльність Ради та національних спільнот України – на офіційному веб-сайті: www.radaspilnot.org.ua

Віддруковано у Державному видавництві «Преса України» 03047, м Київ, просп. Перемоги, 50. Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК 310 від 11.01.2001 р. Зам. _____
ФОП Рябоконь, 04123, м. Київ, вул. Осиповського, 3а.
Свідоцтво 014779 від 18.11.2008
Газета розповсюджується безкоштовно